

Emeljétek fel a li személetek, és lássátek meg a tartományokat:

mert megérték az aralásra. János 4,35

Vallásos folyóirat.

Megjelenik minden negyedévben.

II. évfolyam.

Budapest, 1905. április 1-jén.

2. szám.

A mulandó — a maradandó.

»Amely föld pedig és amely egek most vagynak, ugyanazon Isten beszéde által eltétetvén, tartatnak tűzre, a kár-ozatnak és a hitetlen emberek vesze-lemeknek napjára . . . . Új eget pedig és új földet várunk az ő ígérete szerint.«
2. Péter 3, 7. 13.

Ezen szavak által Péter apostol meg-erősíti a proféták jövendöléseit, melyek a földnek és az azon lakozó emberiség sorsáról szólnak, melyek Krisztus Úrnak második eljövételének alkalmával betel-jesülnek. Bármilyen nagy is az ember minden dicsősége, az átok terheli e földet és azért meg kell tisztúlnia.

A halandó embernek minden műve mulandó, romlandó. A régi Egyiptom dicsőségének maradványai el vannak takarva a sivatag homokjai alatt. Babilonia, Görögország és Róma dicsősége rég eltűnt. A Cézárok palotái már nincsenek. Egykor gyönyörűség volt azok síma márványfalait nézni, amelyeken belül a világ legpazarabb fény és dicsőség uralkodott. Ma a sivatag homokját sodorja a szél a fényes paloták, miveltszántóföldek, babér- és narancserdők helyein. Sivatag mindenütt, ahol a Szan-herib, Aszarbadon, Aszurbánipál palotái voltak, a Tigris partjára vivő alabastrom-

lépesők . . . . Sivatag ott, ahol az emberiség első tanítómesterei, első bölcsői gondolkoztak és írtak. Sivatag mindenütt, vörösre égett kopár sziklahegyek és esővizes medrek az egykori zöld lankák és csevegő patakok helyén. Hogy elmúlt ez a világ! Oda van minden dicsőség és fényesség — ma mindez bevonult a sírok birodalmába; az elmúlt kultúra, amely kedves és derűs volt utolsó lobbanásában, mint az őszi napsugár, eltűnt a homok-szemfedő alatt, s ma vándor arabok ülnek avult tógójukban a paloták szegletkövein, a szárnyas bikaszobrok tövénél, melyek fejedelmi küszöböket védtek a betolakodó gonosz szellemek ellen. Fényesen beteljesedett az Úr profétájának szava, amelyet még azon említett országok fényidejében mondott: »És Babilon, mely sok országoknak ékes-sége volt, a káldeusoknak pedig szépségek és dicsekedések volt, elpusztúl, mint Sodomát és Gomorát elpusztította Isten. Nem ülik meg azt soha, és soha semmi időben nem lakják, nem vonják ott fel sátorokat az Arábiabeliek, és a pásztorok ott nem legeltetik az ő barmaikat; hanem laknak ott vadak, és azoknak házaikat ártalmas állatok töltik be, lakoznak ott baglyok és vad emberek szökdösnek ott. Az erdei macskák kiáltanak az ő elpusztított palotáiban és az ő gyönyö-

rúséges házaiban a sárkányok!» (Ésaiás 13, 19-22.)

Nézzen a mai hitetlen világ a Tigris és az Eufrátes partjára, ott van megírva a romokban, hogy igaz a proféta beszédje.

De hová lesznek mindezek a szép nagy modern világvárosok, midőn az Úr eljő dicsőségben, mi lesz akkor azon erős fundamentumon felépített modern palotákból? Erre azt mondja a proféta: »A seregek Urának bosszúálló napja jó el minden kevély és magasságos ellen, és minden felnevekedett halom ellen. Akkor lenyomattatik a magas ember és az embereknek nagyságok megaláztatik, és csak egyedül az Úr magasztaltatik fel azon a napon.« (Ésaiás 2, 12. 14. 17.) Ezen jövendölések épp olyan biztosan fognak beteljesedni, mint a régen adott beteljesedtek.

De van egy város, van egy ország, amely dicsősége el nem múlik — a jövendő ország. Nemsokára e világ az igazi tulajdonos kezébe fog kerülni, mert akkor a mennyei Isten támaszt »birodalmat, mely örökké meg nem romol, és ez a birodalom más népnek nem hagyatik, mely elrontja és eltörli mind-ezeket a birodalmakat, és az állandó léssen örökké«. (Dán. 2, 44.)

Kedves olvasó, vajjon mondhatod-e már te is Pál apostollal: »Mennyei polgárok vagyunk, honnét a megtartó Úr Jézust is várjuk?« Megszerezted-e már magadnak ama polgári jogot, — ha még nem, miért nem?

H. J. F.

Egy szó a szombatnap ünnepléséről.

Ezen cím alatt találtatott egy cikk az 1865. február hóról kelt »Zionsbote« (Sion-hírnök) című német baptista vallásos folyóiratban. A következő kivonat a szombatról szóló parancsolatnak örök érvényességéről szól: »Isten írott beszédjének kell hogy azon előjoga maradjon, hogy az élet minden kérdéseiben döntést hozzon, de eme döntés aszerint fog történni, miszerint Istennek törvénye szívünkben írva van. Ha írva van a mi

szívünkben, hogy a biblia Isten igéje akkor maga a szentírás fog erről bizonyosságot tenni. Ha pedig z nincs beléírva, úgy csak bolondságot és ellenkezést találunk Istennek igéjében. Beírta Szentlélek a mi szívünkbe, hogy Krisztus Isten, úgy azt könnyen is fogjuk fejezve találni Isten könyvében. De pedig mint ember létezik szívünkben úgy meggyőződhet bennünket egy megaláztatás mint ez: »Az Atya nagy magasságban, a Fiú sem tudja, az Atya nem egyedül az Atya«. Ha az emberek szeretjük és a rabszolgaságot gyűlöljük akkor megérthetjük, hogy a rabszolgatartás az Úr beszédje ellen van. De pedig bennünk nincsen emberiszeretkezés akkor egynehány új-testamentomi írók zetek félremagyarázással a rabszolgatartást pártfogás alá fogjuk venni, mi pedig hogy ez sokféleképpen történik, hogy a lelkesek Éjszak-Amerika déli részeiben azt állítják, hogy a rabszolgatartás a bibliában támogatást talál. Hogyha Szentlélek által az erény útjaira vagyunk tanítva, akkor nem is fog eszünk jutni, hogy úgy cselekedjünk mint a mormonok, akik azt állítják, hogy a biblia megengedi, hogy egy férfinak több felesége is lehet. Mert ha a Szentlélek uralkodik szívünkben, akkor egész új-testamentumban nem fogunk egy verset sem találni ezen állítás támogatására, hanem inkább azon apostol mondatból: »egy püspök egy feleségű férfinak kell lenni« azt fogjuk következtetni, hogy az Úrnak akaratja az hogy minden férfinak több felesége legyen mint egy. Épp így van a szombatnappal is. Hogyha a szombatot szeretjük hogyha az Istennel való társalgást szeretjük, és nem vagyunk megelégedve csupán az Úr beszédjével rövidesen fogunk lalkozni, hogyha szeretünk egy napot amelyben minden világi fáradságot üzleti dolgot félre tehetünk, hogy egész az Úrnak és szent igazságának szenteljünk minden erőnket és tehetségünket akkor nem lesz nehéz dolog ismeretünk hogy melyik napot adott az Úr nyugalmi napnak. De hogyha jobban szeretjük a pénzt és a földi vagyonokat gyűjtjük és a szombatnapot akadálynak tekintjük a földi gazdagságunk gyarapodásunkba

akkor látszólagos alapot fogunk találni azon feltevésnek, hogy a keresztyén nem köteles ezen napot ünnepelni. Minden bizonyíték hasztalan, míg a szív tokban még mindig jobban ragaszkodik a garasokhoz mint a szombatnak nyulalmához. De aki azt akarja, hogy szombatja legyen, az könnyen fogja elátni, hogy a Teremtő az embernek adott egy napot, mikor őt teremtette. Őt minekelőtte Isten az embert az ő képére teremtette, a szombatért, csak a szombatért teremtette a világot hat nappalatt, amelyet egy szempillanat alatt is teremthetett volna. Úgy tehát a szombat az isteni bűnelőtti állapotához tartozik, mellyel megkezdődött Istennek teremtése; azt nem lehet eléggé hangsúlyozni. Az embereknek a földi dolgokkal való foglalkozások még akkor nem volt átokkal megterhelve (lásd 1. Móz. 2, 15), de a két nap közül egyen mégis kellett nyudniok, hogy egy magasabb isteni érelemnek helyet adjanak. A földdel egyszerűen lett a szombat és mikor ennek vége leszen, akkor annak is vége fog lenni. (? Ésaías 66, 22. 23. A szerk.) Amalrága kegyelmi ajándék mindenesetre elvétethetett volna a bűnbeesés által az embertől és ez egy csoda, hogy a szombatnap a bűnbeesés által nem veszett el. Istennek nagy kegyelmessége engedte tovább megmaradni. Hogyha tehát a Sátán és a bűn nem tudták mitőlünk a szombatot elrabolni, hogyan rabolta volna el a világnak Megváltója, ama nagy kegyelmességű, aki az ő életét adta mi-értünk, hogy megmentsen és megáldjon bennünket — hogyan rabolta volna el a szombatot? *Ez a teljes lehetetlenség!* Krisztus eljövele előtt megerősítette az Úr a szombatnak örökkévaló állandóságát azért, hogy az erkölcsi törvénynek közepette helyeztette, amely törvény az Isten és ember iránti való szeretetnek magyarázata. »Emlékezzél meg a szombatnapról!« hangzik ama szent tíz parancsolat közepette, amely örökké változhatatlan Isten akaratját tartalmazza. Istennek ezen akarata ezen erkölcsi törvényt nem rontotta el; hanem nyilvánosan és kötelezőképpen szólta: »Mert bizony mondom nektek, hogy míg az ég és a föld elmúlik, egy kis jóta vagy

egy pontocska el nem múlik a törvényben, míg nem abban mindenek beteljesítettnek.« Itt nyilván mondja, hogy az, ami kezdettől volt, az meg is maradjon, míg a föld fönnáll, t. i. hogy az ember Istent és az ő felebarátságát szeresse és nem pedig emberi vélemény és érzés szerint, hanem úgy ahogy az Úr azt előírta a tíz parancsolatban. Krisztus Izraelnek egész törvényét, mind az erkölcsi, mind a ceremóniai törvényt betöltötte, de Máté 5. részében csak az erkölcsi törvényéről van szó, mert csak erről mondhatta: »El nem múlik, míg ég és föld elmúlik.« Minekünk már nem szükséges áldozni, mert Krisztus az áldozati törvényt betöltötte az ő saját áldozata által; habár Krisztus a tíz parancsolatot a mi üdvösségünkre és igazságunkra betöltötte és minekünk ebben az esetben semmi teljesítésünk nincsen, de mégis szükséges, mindenkor az Istennek kegyelme által neki szolgálni és nem a képeket tisztelni, a szombatnapot megszentelni, atyát és anyát tisztelni stb. Róm. 12, 9. és Eféz. 6, 2. verseiben az apostol emlékezteti a keresztyéneket a tíz parancsolatra. Hogyha kiszakítunk egy parancsolatot az Isten erkölcsi törvényéből, úgy a többiek is elesnek. Ha meg van engedve hét napot dolgozni, úgy a képet imádni, Isten nevét hiába felvenni, paráználkodni és lopni is megengedett. Hogyha pedig a megváltott Isten gyermekeinek egyetlen eledele az ő mennyei atyának akaratját cselekedni, úgy nem fog kíséreltetni a törvény valamely pontját elrontani vagy azt megváltoztatni és pedig legkevésbé a legrégebb parancsolatot.»

Eddig majdnem mindenre »Áment« mondhatunk, de ha e cikk folyamában a cikknek szerzője azután igyekszik azt bizonyítani, hogy nem a földolog, hogy melyik napot tekintünk szombatnak, akkor mindjárt láthatjuk vélekedésének következtetlenségét és alaptalanságát, csodálkozni azonban nem lehet rajta, mert a baptisták (a hetedik napot ünneplő baptisták kivéve) most a fenti cikkben említett igazságokat megtagadják és a többséggel a vasárnapot megtartják. Mindennek dacára örvendetes, hogy az örökkévaló erkölcsi törvénynek érvényes-

ségét általánosan és a szombati parancsolatot részletesen, különösen még 1865-ben elismerték, sajnos azonban, hogy ma már kétségbe vonják azt is.

Mily örvendetes volna az, hogyha minden igazi keresztyén hagyna magát megszabadítani minden emberi rendeltéstől és találmánytól, és ehelyett Istennek szolgálni az ő szent beszédjének és törvényének igazsága szerint.

(Németből.)

Sch. H. F.

Feltámadás és örök élet — valóság.

A feltámadásról beszél a keresztyén világ — most midőn szokása szerint ünnepli a husvétit napot. De ki támadott fel? E huszadik században csak nem akarják azt elhinni, hogy a názáretbeli Jézus, a világnak Megváltója, a halál fölött diadalmat vévén, a József új sírboltjából feltámadott — így csak nem magyarázzák azt már többé?! Feltámadott az igazság, a szabadságnak eszméje a szellemi világban. — Az ilyen magyarázatok már inkább felelnek meg az úgynevezett »felvilágosodott« embereknek kik a szentírásnak egyszerű igazságait és a váltság tervét bolondságnak tekintik. Mi pedig ezt mondjuk az olyanoknak, hogy feltámadott a valóságos látható Megváltó a koporsóból és megdicsőült testtel a mennybe ment fel, hogy az Atya előtt legyen mint közbenjárónk. Mily isteni, mily dicsó ama gondolat, hogy feltámadása által legyőzött a halálnak hatalma.

A mai élvezetkor embere előtt Isten: a pénz, szeretet: a gögös önösség, hitvallása pedig a sötétség, bűn és a ferdelem. A jelszó: nincs Isten, nincs feltámadás, annál kevésbbé van jutalom a jóért és büntetés a gonoszságért. Mostan a gazdagság kincsek után, a szegénység, a munkátlanság és mások vagyonávali osztozkodásra törekszik; de micsoda nyereség van mindazokban?

Hiába tör az ember Istene ellen — a semmiség a mindenség ellen; a véges a végtelen ellen; a sötétség a világosság ellen!

Az ilyen túlokos ember, ki bókóstolt a szabadságba és belepillant a kistudású konyhájába, azt véli arról, hogy ő már elvégezett a végtelenről, hogy neki már nem kell az isten fogalma. Azt mondja, hogy korlát és butítja esztét és gondolkozási tevétségét — bölcsekedése és büszkesége pedig megcsalja és feltudákossága éppoly romboló hatású, mint a hályog megszabadult vakra a hirtelen napsugár amelytől — ha hirtelen reátekint, látta örökre elveszti: éppen úgy vagyunk tudás mélységével, amely feltárva elűntünk a végtelen bölcsesség sokaságába de a csekély előtanulmány miatt nem vagyunk képesek megtalálni benne mértékletes okosságot. Az igazi bölcsesség képes felfogni saját ön ember méltóságát és hivatását is, s ha ezeket folytat egyúttal reájön arra is, hogy egy magasabb lény akaratából jött létre bizonyos cél betöltésére — de nem erre, hanem Isten létét, a feltámadást, a jóért jutalmat, vagy rosszért büntetés elnyerés lehetőségét tagadni.

A feltámadás minden igazi keresztyén boldog reménysége, végtelen öröme, mert azon tudat, hogy nem aljasabb minden ősszel elhaló és tavasszal feléledő növénynél, — hogy ő is, ha meg is hal, az igazak feltámadásánál életre és halhatatlanságra, végtelen boldogságra feltámad. Igen, halhatatlanságra, miként Krisztus, aki az égből leszállott, hogy meghalván feltámadjon biznyságul annak, hogy örök élet volt, van és örökké fog lenni. De egyúttal földi élete által példát adott arra nézve, hogy miként kell élnünk és meghalnunk.

Feltámadott az Üdvözítő, él a Megváltó. Bár feltámadna ama hajnalcsillag minden ember szívében, és úgy hozna békességet, szeretetet és alázatosságot és a mindenség Ura Istene létezéséről való igaz hitet és a felebaráti szeretetet amellyért Krisztus szent életét adta.

(T. T.-ből.)

H. J. F.

— Aki angyali szépséget kíván legyen hittel és szentlélekkel teljes mind István.

Az Úrral való szüntelen járás.

1. Móz. 5, 24. versében írva van, hogy Enókh szüntelen az Úrral járt, miért az Úr őtet a mennybe felragadá.

És valóban, az Úrral szüntelen való járásban áll azon tökéletesség, amelyre Ily szelíden int a hú Megváltónk Máté 48. és 5. Móz. 6, 25. versében.

Aki tehát az Urat teljes szívéből szereti és mindenével, ami csak van neki, odaadja magát az ő szolgálatára, ezáltal a tökéletesség felé halad, mert ahol vagyon valakinek a kincse, ott vagyon az ő szíve is. Máté 6, 21.

Ha tehát valaki mindenét, ami neki megkedvesebb is, az Úrnak átadta, és azt jó helyen elhelyezve látja, az olyan odajár az Úrhoz benne gyönyörködni, és biztos benne, hogy az ő kincse el nem romol, rozsdá meg nem emészti és a tolvajok el nem lopják azt.

De az is lehetetlen, hogy így szüntelen nem volna ott az ő szíve, gondolata, elmélkedése és minden gyönyöre, ahol az ő kincse van, és ez az emberi tökéletesítésének legmagasabb lépcsője, amelyre törekedni legfőbb feladatunk minékünk, akik az Úrnak dicsőséges eljövételét oly sóvárgva várunk.

De hogy történhetik ez meg?

Először szüntelen való elmélkedés, másodsor pedig vele való beszélgetés által, s pedig — ha elménkben szüntelen azon gondolat honol, hogy az Úr jelen van minden szempillantásban, bárha gyarló szemünkkel nem is látjuk őt, (mint majd egykoron) mint az első emberpár látta szemtől szembe, de a második Ádám által újra hozzá közelíthetünk egész bátorsággal és érezhetünk jelenlétét, szólhatunk hozzá ama »Szerelmesben« imáink által. E kis mód mily édes lehet a lelki embernek!

E szüntelen az Úrral való érintkezésről a zoltáriró így tanuskodik verseiben: »Szüntelen az Úrra néztem, mert jobb kezem felől vagyon, ki nekem tanácsot adott, hogy még éjjel is tanítanak engemet az én tagjaim. Annak-okaért örül az én szívem és örvendez az én dicsőségem, míg az én testem is bátorságban nyugszik.« Zsolt. 16, 8. 9.

Ő tehát felkent király lévén és az ő királyi teendője fölött mindig az Úrral foglalatoskodott és jelenlétében örvendeztette őt. A tökéletesség felé igyekező hívő ember tehát nemcsak reggeli és estvéli imákban érintkezik az Úrral, hanem szüntelen, minden alkalommal bármiféle munkáiban okot keres magának az Úrral való érintkezésre, például: Ha kezd valami beszédet, nyomban súgja a szentlélek, hogy az Úrnak füle őt hallgatja. Ha pedig valamit akar cselekedni, rögtön eszébe jut, hogy az Úrnak szemei egyenesen reánéznek, óh mily boldog azon lélek, aki ezt tapasztalja.

Újjá született ember tehát leginkább elmélkedik az ő drága Megváltójának cselekedeteiről. Ha ételt vesz magához, eszébe jön, hogy az ő Üdvözítője érte éhséget, fogatkozást szenvedett, ha iszik jóízűen, szíve beszél, hogy az ő Ura és királya a kínos keresztfáján való végkimerültségében ecettel és izsoppal lett megkínálva, ha éjjeli nyugalomra teszi le a munka által elfáradt testét, arról emlékszik meg, hogy az ő Ura és közbenjárója egész éjet verve, csúfolva, levetkezve, csúfból bíborba öltöztetve, szenvedte át, és miért? teérted, óh halandó, te vagy az, aki erre okot adtál oly számtalanszor! Emlékezzél csak meg: Azért kötötték hátra irgalmatlanul az ő áldott kezeit, mert te sokszor bátran kinyújtottál kezedet ígéje által tiltott dolgok véghezvitelére. A te Urad véres verejtékkal és korbácsokkal vágatva vitte a nehéz keresztet. Ilyen gondolatokba elmerülve követi a tökéletesség után vágyó ember a bárányt, amerre megy.

És ezt mily könnyen teheti oly egyén, aki az Úrban leli teljes örömét. Mily könnyű neki gondolatátvitel által jutni még harmadik égbe is, és abban a szempillantásban a tengereknek legmélységeibe is, hol fejtecsóválva bámulja az ő Ura s Mesterének legremekebb műveit s benne az ő hatalmát, mely eltölti az ő szívét kimondhatatlan gyönyörrel s melyet nem cserélne föl a világ összes kincseivel sem. Boldogabbnak érzi magát a világon az összes fejedelmeknél és királyoknál, kik mindig életüket rettegik. A tökéletesség után vágyódó ember tehát nyomban tapasztalhatja, ha állan-

dóan ily elmékedésekben gyakorolja magát, hogy mily édesek ezek neki, és ha csak kevés időre megszűnik az Úrral való eme érintkezés, mily nagy hiány a lelki vigasztalásokban; ez az egy út tehát, mely által érintkezhet az ember az Úrral elmékedése által.

Második út és mód, mely által a hívó szív érintkezhetik Istennel, a búzgó és szívből egyenesen fakadó ima, melyben az Úrnak hálaáldozatot hoz az elvett lelki és testi jókért, és továbbra is ajánlja magát az Úrnak e kiapadhatatlan szeretetébe. Ez alkalomra nem csupán szokásos imaórákat szenteli a hívó szív, hanem akárhányszor ébred fel éjjel át, mindannyiszor porba hull szép csendességben, lélekben és igazságban imája által beszélget az Urával Istenével, amint azt Dávid is tette Zsolt. 119, 164. és Dán. 6, 10. Mindazon felül az Úrnak gyermekei mindig készek, imájuk által az Úrral érintkezni.

Az ilyen buzgó és szívből fakadó ima sohasem áll hosszú és fölösleges finomított szavakból, amelyeket az Úr maga is pogány szokásnak és farizéusi képmutatásnak nevezte el (Máté 6, 7.), hanem töredelmes szívből legyen az, ha két vagy három fohászból állana is, mégis van annyi ereje, hogy az Úr trónja és színe elé érjen, mint az Ábel áldozatja. Óh mily boldog az ilyen lélek, mely az ő Urával így egyesül az ima által.

Ily példát követésre méltónak látjuk a drága Üdvözítőkön is Gethsemáne kertjében arcára esvén könyörgött Atyjához, ha lehetséges (hogy a mennyei tanácsnak végzése sértve ne legyen) múlna el tőle e keserű pohár, de csakhamar magát összeszedvén mondá, nem az én akaratom legyen meg Atyám, hanem a tied.

E második útnak tökéletessége ebben ejlik tehát, ha mi az Úr igazgatása alá teljesen átadjuk magunkat, t. i. az ő irányi kormányzása alá, mint magunkat gy feleségünket, gyermekeinket, birtonkat, észbeli tehetségünket, életünket, alálunkat, még pedig odaadó szeretettel élő hittel mint Ábrahám Izsák fiát, ról teljesen meg lévén győződve (hogy előre nem is látjuk a dolognak jó

kimenetelét), hogy az Úrnál mind já fordúl. Ezt erősen híve, élve és halóh mily boldogok azok, akik ily lel erővel vannak felruházva, és az Úr ált kimért útjokon jóakarattal haladna felvévén az Úrért éhséget, szomjúság és egyébféle gyötrellem keresztjét, ma arról teljesen meg vannak győződve hogy minél nagyobb a kísértés és megpróbáltatás, annál közelebb van Úrnak kész segítsége.

Ambrus Pál.

Három nappal elkésett.

Sokan, kik a hétnek első napját, vasárnapot megtartják, azzal mentegetik eljárásukat, hogy a vasárnap az új szövetség nyugalomnapja volna. A következő tényekből azonban látjuk, hogy az nem úgy van. Krisztus Urunk az új-szövetségnek ígéreteit, rendeleteit, valamint parancsolatait nyilván emlegette és kijelentette halála előtt. Az ő szövetsége vagy végrendelete a következő tartalmazza:

1. A bűn bocsánatát és eltörlését. Jer. 31, 32. 33; Róm. 3, 20; 4, 15; 1. Ján. 3, 4.
  2. Örök élet az öbenne hívőnek. János 3, 16; Márk 10, 28-30.
  3. A törvény beírása a szívbe. Jer. 31, 33; Zsid. 8, 12; 2. Kor. 3, 3; Róm. 7, 22.
  4. A földnek öröksége. Róm. 4, 16; Gal. 3, 29. *Róm. 8. 76-77.*
  5. A keresztség (alámerítés). Máté 3, 13-17; 28, 19. 20.
  6. Az Úrvacsora. Máté 26, 26-28.
  7. A lábmosás. Ján. 13, 1-17.
  8. A szombatnap megerősítése. Luk. 16, 17; Márk 2, 27. 28; Máté 24, 20; Luk. 23, 56; *1. Kor. 2, 8-12. Zsid. 4.*
- Ezek az új-testamentom rendeletei, parancsolatai, melyeket Krisztus Urunk hagyott.

Ezen testamentom megerősített és bepecsételtetett Krisztus Urunk halála által. »Mert ahol a testamentom vagyott, ott szükség, hogy a testamentomtevőnek halála is meglegyen. Mert a testamentom az embernek halála után erős, mert amíg él a testamentumtevő, addig a testamentom erőtlen.« Zsid. 9, 15-17.

Mivel tudjuk, hogy a 'szombatások' (adventisták) több helyen gyülekezeteinkben zavart okoztak, ajánljuk testvéreinknek, hogy a fenti idézet fölött imával elmélkedjenek!

Ne feledjék pedig, amit már a 'Békehírnök' közölt, hogy az adventisták két óriási tévtant hirdetnek, de ezen két tévtannal mindjárt nem hozakodnak elő, hanem rendesen csak akkor, ha a szombattal megnyerték a lelkeket.

E két tévtan a következő:

1. Nem hiszik a léleknek a halál utáni létét, hanem azt mondják, hogy az a sírban alszik és nem tud semmit, s hogy pokol nincsen. A dúsgazdag és a szegény Lázár története csak egyszerű példabeszéd. (Lukács 16. r.)

2. Hogy úgy az ördög mint a gonoszok az ítélet után teljesen megsemmisülnek, tehát örök szenvedés nem létezik.

Akik ilyen ellenmondásban állanak a szentírással, azok jönnek a szombattal és a szentírásra hivatkoznak.

Ezzel kell őket elutasítani!»

Nem szokásunk, se hivatásunk, az emberek mindenféle rólunk elmondott véleményeit és nézeteit megvitatkozni és megcáfolni, de amennyiben a fenti szavak által sok lélek félrevezethetik, kötelességünknek tekintjük, minden igazságot szeretőnek alkalmat adni, ezen fontos kérdéseknek mindkét oldalát is megismerni, hogy valóban tudhassa, hogy kik a tévtanoknak és ellenmondások hirdetői.

Kol. 2, 16-18-ban az apostol nyilván csak a zsidók havi, évi és más egyéb szombatnapokra, valamint minden külső ceremóniai és szertartási rendeletre vonatkozik, melyek Mózes törvényében találhatók. Senki se kárhoztassa a hívőket, hogyha már nem áldoznak, ha már nem gyakorolják a körülmetélést, hogyha már nem hoznak tűzzel égetendő áldozatokat, ételi és itali áldozatot, »mindeneket az ő szombatján«. (3. Móz. 23, 1-37.) Mert ezen sok szertartás, étkezések és külön-különféle mosakodások és külső rendtartások a megjobbításnak idejéig az izráelitákra voltak vetve. (Zsid. 9, 9-11.)

Hogyha tehát a kérdésben levőeket ebben a világosságban tekintjük, akkor könnyen megérthetjük, hogy az apostol nem az Isten törvényéről, a szombatról, sem az egészségi törvényről szól. (3. Móz. 11.) Ezt világosan láthatjuk már a 14. versből is, ahol mondja: »És eltörölvén a ceremóniáink ellenünk való kezünk írását, mely nekünk ellenünk való és azt haszontalanná teszi a keresztfára azt felfeszítvén« . . . s tovább, »senki azért titeket ne kárhosszon az ételért vagy italért, vagy ünnepnapra, vagy az újholdnak napjára vagy a szombatokra nézve.

»Melyek a következő dolognak árnyékai . . .« Tehát azt mondja az apostol, hogy a ceremóniák, törvényei, a következő dolgoknak árnyékai el vannak törölve; de szó sem lehet a tíz parancsolatról, az erkölcsi törvényről, amely a heti szombatot is foglalja magában. Hisz azt tudhatja mindenki, hogy hétnek hetedik napja, a szombat nem lehet árnyék, mert az árnyék csak a bűn után és a bűnnek okaként jönnek létre. A szombat pedig még bűnbeesés előtt teremtett, s pedig az emberért. (1. Móz. 2, 1-3; Márk 2, 27.) Még akkor adatott, mikor még nem volt szükséges semmi árnyék, mert még nem volt bűn.

Különben maguk a baptisták is hiszik, hogy Kol. 2, 16. 17. versei a tíz parancsolat ellen és a heti szombat ellen szólana, mert az ő hitvallomásukban, amely a szentírás bizonyítékaival van látva, a 48-53. oldalon a következőt mondják a tíz parancsolatról és a szombatról:

»Hiszük, hogy ámbár az új-szövetségi kegyelem háztartása alatt élünk mégis az isteni törvény, amint már a paradicsomban adatott (Hős. 6, 7) és Sinain bővebben megmagyaráztatott (Róm. 13, 9; Gal. 5, 14) s az Ur Jézus által oly világosan kiüntetett (Máté 5, 17; Gal. 4, 4. 5; Ésaías 42, 21) nem helyettesített erőn és határon kívül (Róm. 3, 31; 1. Kor. 7, 19; Róm. 7, 25) hanem mint azelőtt hasznos és alkalmazható rendeltetésű. (Róm. 7, 12; 1. Tim. 1, 8) . . . . Ami a törvény szertartásos részével illeti, hisszük, hogy az Krisztus által be-

öltetett, s minthogy övele a valóság
elent meg az árnyék helyébe. (Zsid.
10, 1; Kol. 2, 17.) Ami azonban a tör-
vény erkölcsi részét illeti, miként az a
fő parancsolatban foglaltatik, hisszük,
hogy abban Istennek lényege és akarata
örök időkre nyert kifejezést. (Máté 19,
17, 18; 22, 36-40; Eféz. 6, 1-3; Jak.
2, 8-11. 12; 1. Ján. 2, 7.)

S előbb fog elmúlni az ég és a föld,
mintsem a törvénynek csak egy pontoc-
skája is érvényét veszítené. (Máté 5, 18.)
Az Isten tíz parancsolatjának mind-
egyike egyenlő tekintélyű és szentségű,
s ezt kiváltképpen a szombatnapot illető
negyedik parancsolatról hisszük. (1. Móz.
2, 1-3; Máté 24, 20; Ésaías 56, 1-7;
58, 13. 14.) Ennek tartalmánál fogva
kötelességünknek tartjuk hat napon át
kitartó szorgalommal s nagy lelkiismer-
tetességgel polgári hivatásunk ügyeiben
eljárni. . . . . Azonban nem kevésbbé
kötelez bennünket e parancsolat, a hét
napjainak egyikét teljesen az Úrnak
szentelni. (Ebben az utolsó mondatban
már eltérnek a parancsolatnak igazi ér-
telmétől, amely nem mondja, hogy akár-
melyik nap, hanem »a hetedik nap a te
Urad Istenednek szombatja«, lásd 2. Móz.
20, 8-11; Luk. 23, 55. 56; 24, 1. 2.
A szerk.)

Megvalljuk, hogy ezt jobban nem
tudta volna elmondani egy adventista
meggyőződése szerint, az utolsó mondatot
kivéve. Teljes szívünkől ajánljuk a
baptistáknak, hogy a szombatnap és
vasárnap kérdése fölött »imával elmél-
kedjenek«, hogy ne találtassák magukat
ellentmondásban nem csak a szentírással,
hanem saját hitvallomásukkal is.

De engedje a t. olvasó, hogy a »két
óriási tévedésről« is szóljunk, amellyel
vádolják bennünket a baptisták.

Igaz, nem hisszük, hogy halhatatlan
az ember lelke, — azért nem hisszük,
mert ez nem bibliai tan, hanem a hazug-
ságnak atyjától származik, aki, dacára
annak, hogy Isten mondá: »halállal fogsz
meghalni«, azt mondotta: »Nem haltok
meg halálnak halálával« (1. Móz. 3, 4).
A szentírás azt tanítja, hogy maga az
ember a lélek: „**Úgy lett az ember
élő lélekké**“ (1. Móz. 2, 7), és »amely
lélek vétkezik, annak meg kell halnia«

(Ezék. 18, 4. 20). Ama héber és görög
szó, amelyből a lélek szó le van fordítva,
összesen 1709-szer fordul elő a szent-
írásban, *de egyetlen egyszer sem tulajdo-
nítottatik annak halhatatlansága*. Azon ki-
fejezések »halhatatlan lélek, halhatatlan
szellem« egyáltalában nem találhatók a
bibliában. Egyedül Isten halhatatlan.
(1. Tim. 6, 16.)

A lélek állapotáról és hollétéről a
halál után a biblia nyilván mondja, hogy:

1. A koporsóban, a halálnak birodalmában van. Ján. 5, 28. 29; 1. Móz. 3, 19; Jób 14, 10-14; Zsolt. 88, 10-12; Préd. 9, 12; Ezék. 37, 12; Dán. 12, 2; Zsolt. 16, 10; Ap. csel. 2, 29.

2. A lélek alszik. 2. Kir. 20, 21; 2. Krón. 26, 23; Jób 14, 12; Máté 9, 24; 27, 52; Ján. 11, 11. 13; Ap. csel. 7, 59; 1. Kor. 15, 6. 18. 20.

A baptisták azt tanítják, hogy az
igaz ember lelke a halála után a meny-
nyeknek országába megy. A biblia pedig
azt tanítja, hogy az igazak *csak a feltámadás után* mehetnek az Úrhoz. »El-
megyek, . . . ahová én megyek, ti oda
nem jöhettek.« Ján. 7, 33. 34; 13, 33;
14, 1-3; Ap. csel. 2, 34.

A baptisták azt tanítják, hogy mind-
járt a halál után következik az igaznak
megjutalmazása. A biblia pedig azt ta-
nítja, hogy a jutalom csak az igazaknak
feltámadásánál, Krisztus második eljövete-
lénél adatik meg.

»Mert megfizettetik neked, az igazak
feltámadásoknak napján.« Luk. 14, 14.
»És mikor megjelenendik ama Pászto-
roknak Fejedelme, elveszitek . . . a kö-
ronát«. 1. Péter 5, 4; Jelen. 22, 12;
Zsid. 11, 39. 40; 1. Thess. 4, 16. 17.

A baptisták azt tanítják, hogy a
hitetlenek mindjárt a halál után a po-
kolba mennek, ahol gyötrelmet szenvednek.
A biblia ellenben azt tanítja, hogy a gonoszok büntetése csak a jövődő
ítélet napja után, az ő feltámadásuk
után büntetnek meg. ». . . a hamisakat
pedig az ítéletnek napjára a büntetésre
megtartani.« 2. Péter 2, 9; 3, 7; Jud. 6;
Máté 8, 29. Csak akkor létesül a »pokol«
és »gehenna« a gonoszok részére. 2. Péter
3, 10; Máté 13, 30. 38-42; Mal. 4, 1;
Ésaías 34, 8-10; Jelen. 20, 5. 7. 10;
21, 8.

Amennyiben tehát a biblia azt tanítja, hogy az igazak jutalmazása és gonoszok büntetése csak a feltámadás és ítélet után következik (Ján. 5, 28, 29), akkor nyilvánvaló, hogy a dúsgazdagról és a szegény Lázárról való elbeszélést nem lehet betű szerint megérteni, hanem csakugyan egyszerű példabeszéd, amelyről majd más alkalommal nyilatkozunk. Az ördög, valamint a gonoszok az ítélet után teljesen megsemmisülnek, s így végnélküli szenvedés nincsen, azért mert nincsen halhatatlanságuk, nincsen maradandó életük (1. Ján. 3, 15). A halhatatlanság csak a Krisztusban hívóknak adatik a feltámadásnál. 1. Kor. 15, 49–55.

A bűnösök sorsáról a biblia azt mondja, hogy:

1. Meghalnak. Ezék. 18, 4; Péld. 2, 22; 14, 12; Ezék. 3, 18–20; 33, 8. 11. 13. 18; Máté 10, 39; Róm. 6, 21; Jelen. 21, 8.

2. Megsemmisülnek. Jób 20, 5–9; Zsolt. 37, 20; Ésaías 1, 28; 41, 11; 2. Péter 2, 12; Zsid. 10, 28; Obdiás 16. 17. Ez szintén az ördögnek és az ő angyalainak sorsa is. Ésaías 14, 12–15; Ezék. 28, 14–18. A bűnnek kezdete volt és vége is lesz. A bűnnek következményétől is megszabadul a teremtés. Az új földön az ördög munkájának nyoma sem lesz. Nem volna igen dicső dolog, hogyha sikerült volna a Sátánnak az ő munkájától valahol a világ egyetemében egy eltörölhetetlen emléket, elkarhozott kínban s gyötrelemben sínlődő Isten képére alkotott lények alakjában hátrahagyni. Ez igazán diadalt jelentene Sátánra nézve. Azt mondja az Úr, hogy »új eget és új földet teremtek, és az előbbiek ingyen sem említettnek és az embereknek eszékbe sem jutnak«. Ésaías 65, 17; Jelen. 20, 13.

A Jelen. 14, 11. versben említettik ugyan, hogy a gonoszok »kínlódásoknak füsti felmegyen mindörökkön örökké . . . de az »örökké« szónak különféle jelentősége van a szentírásban, mert határozatlan időtartam, amelynek határa azon tárgy természete által meg lesz vetve, amelyre vonatkozik. Ha Istenre vagy a szentekre vonatkozik, akkor végnélküli jelentősége van (1. Tim. 1, 17; Róm. 1, 23; Zsolt. 45, 7), de ha mu-

landó dolgokra vonatkozik, akkor névégnélküli, u. m. a) a levitai papák 4. Móz. 25, 13; Zsid. 7, 11. 12. 13. stb.; b) a szolgákról 2. Móz. 21, 1–4; Jób 3, 14. 18. 19; c) a gonoszok Gal. 6, 8; Róm. 8, 13; Máté 3, 12; Jelen. 2, 11; 20, 6.

A fent említett versek alapos elolvasása után megtudhatja a t. olvasó, hogy az adventisták nem tévtanokat hirdetnek, hanem a bibliai igazságot; azért azt mondjuk vádolóinknak: »ne ítéljétek meg, hogy ne ítéltessetek«, hanem inkább »mindeneket vizsgáljatok meg és a jókat megtartsátok«.

H. J. F.

Bizonyágtételek a gyülekezetek részére.

White E. G.-től.

(Folytatás.)

A bizonyágtételek célja.

»Ezelőtt az Úr az emberekhez a proféták és apostolok által szólott. A jelen időben pedig szól az ő szentlelkének tanubizonyágtétele által. Éppen a jelen időben igyekszik az Úr az ő népét felvilágosítani azon kötelességei fölött, amelyekre hivatott ez utolsó időben.« (Vol. IV. p. 148, 1876.)

Az Úr jónak látta nekem látást adni az ő népének szükségleteiről és tévedéseiről. Habár fájdalmat okozott nekem azok fölött nyilatkozni, mégis az Úr segítségével igyekeztem kötelességemnek eleget tenni. Az Úr lelke figyelmeztetéseket és fenyegetéseket mondott ki, de édes ígéretekot hagyott hátra a bűnbánók részére.

Aki megbánja bűneit, annak nincsen oka arra, hogy szomorkodjék, midőn belátja az ő tévedéseit. Ezen eljárás éppen megmutatja, hogy Isten az embert nagyon szereti és meg akarja menteni. Fogadja el az ember az Úrnak tanácsát és cselekedjen annak akaratja szerint, hogy örök életet vehessen. Isten megmutatja tévedő népének az ő bűneit, úgy hogy ezeket a mennyei világosság fényében és maga valóságos rettenetes-ségében láthassák, mert kötelességük

azoktól örökre lemondani. Hogyha Isten népe a jó mennyei Atya szeretetteljes eljárását magával szemben elismeri és a bölcs tanácsait elfogadja, akkor egyenes úton járhat, anélkül hogy a lelki sötétségben botlást tapasztalna. (Vol. IV, pp. 14. 15., 1876.)

Ezen figyelmeztetések és fenyegetések nem azért adattak az adventistáknak, hogy talán nagyobb vétkekben élneek mint a névleges keresztyének más egyházakban. Ingyen sem, hanem inkább azért, mert nagyobb világosságot nyertek és vallástételük által magasabb álláspontot igyekeznek elfoglalni, és mint oly nép állnak a világ előtt, akinek szívében írva van az Istennek szent törvénye. A menny Istenének alattvalóinak vallják magukat azért, hogy az ő törvényét igaznak fogadják el. Feladatuk az, hogy Istennek jellemét képviselik e földön. Minden egyes bűn választja el őket Istentől és szégyent hoz az ő dicsőséges nevére, és így adnak alkalmat az ellenségnek ezen népet meggyalázni, aki »választott nemzetség, királyi papság, oly nép, melyet Isten sajátjának tart, hogy annak hatalmas erényeit hirdesse, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívta.

Az Úr megdorgálja azon népet, aki vallja az ő törvényét. Azért jelenti ki azoknak bűneit, hogy azoktól szabaduljanak meg. Óhajtsa az, hogy az ő gyermekei szentek legyenek. Isten inti, fenyegeti és dorgálja azért, hogy megtisztítva, megszentelve az ő szent trónja elé jussanak makula és szeplő nélkül a váltságnak napján. (Vol. II, pp. 452. 453., 1870.)

Áttekinttem azon tanubizonyosságtételeket, amelyek a szombatnapot ünneplők részére adattak, és bámulatba ejtettem, midőn láttam az Úrnak az ő népe iránti nagy kegyelmességét és irgalmasságát abban, hogy mindenkor kellő figyelmeztetéseket ad. Ha megmaradnak az ő szeretetében és a világtól elválnak, akkor az ő hő áldásában fognak részesülni. Így jó befolyással is lehetnek a mindennapi életben és az Úr munkájában is. De ha az Úr követeléseinek eleget nem tesznek, ha folytatják azt, ami az Úr színe előtt nem

kedves, akkor szomorú következményeik lesznek. Csak kárt — csupa kárt fognak okozni. Drága lelkeknek vére fog találatni ruhájukon.

»Ismételten adattak figyelmeztető bizonyosságtételek. Azt kérdezem magamtól: Ki vette azokat szívébe? Ki bánta meg az ő bűneit, ki tette el bálványait és ki iparkodott azon célt elérni, amelyre hivatott? Nagy vággyal vártam arra, hogy valaki ébredjen föl azon tudatra, hogy szükséges rendet csináljon. Majdnem minden reménységet feladtam, midőn évről évre láttam, hogy még nagyobb mértékben elváltak az egyszerű eljárástól, melyet az Úr nekem mutatott és amely illik Krisztus követőjének. Az Úr munkájához való búzgóság lassan eltűnik. Azt kérdezem: A tanubizonyosságtételekben hívők miáltal bizonyították be, hogy van igyekezetük azoknak világosságában járni? Hogyan tekintették az adott figyelmeztetéseket? Hogyan engedelmessékedtek az adott oktatásnak?«

(Folytatás következik.)

A rágalomról.

Mint a rágalom elől az ajtót elzárhatjuk, azt mutatja a következő esemény: A skót prédikátor Chalmers elbeszélé az anyáról, mint egy napon egy szomszédné hozzá jön és egy cselekedetet elbeszél, mely nem volt dicséretre méltó, melyet egy asszony elkövetett a községben. Chalmers anyja hallgattá, míg az elbeszélésnek vége volt. Akkor felel: »Hisz ez borzasztó! Ha ez igaz, úgy kalapom mindjárt felteszem, és együtt megyünk a szegény tévedőhöz, hogy lássuk mint segíthetünk neki, hogy eljárását megváltoztassa s bűnbánatot tegyen.« Erre az elbeszélő nő zavarba jött és dadogva mentegette magát. Végre, midőn Chalmersné az útról nem tágitott, mondá, hogy a dolgot csak körülbelül másoktól hallotta — de lehet — hogy nem is igaz, és szégyenkezve távozott a háztól. Habár mindenki így tenne, akinek a fülbesúgó teszi szolgálatát!

A nagy hármás angyali evangéliumi üzenet.

Általános megjegyzés.

Ezen következő leckék célja, a jelenvaló igazságnak alapelveit általánosan előadni és úgy mint áttekintet is szolgálhat. Ezekből látható, hogy mi szolgált ezen egyháznak megalapítására. Meg vagyunk győződve, hogy ezen következő leckékben előforduló fenséges igazságok mind a fiatal hívőnek és a hitben és igazságban megöregedett lelkeknek áldására fognak szolgálni. Azért ne csak felületesen tanuljuk meg ezen leckéket, hanem igyekezzünk hétről hétre belemerülni az igazságba, mert csak úgy lehet sok drága kincset megtalálni az Úr igazságának gazdag bányájában. »Igyekezzél Isten előtt kedves lenni, oly munkás . . . ki igazán hasogassa az igazságnak beszédét.« (2. Tim. 2, 15.)

1. lecke. — 1905. április 1-ére.

A keresztyén boldog reménysége.

Kérdések.

1. Jézusnak milyen szavai szomorították meg tanítványainak szíveit azon éjjel, midőn elárultatott? Ján. 13, 33. 36. 37.

2. Minő igérettel vigasztalta őket? Miért ment ő el? Mikor fog ő visszajönni? Minő célból? Ján. 14, 1-3.

3. Mily kiváló kérést foglalt az ő imájába? Ján. 17, 24.

4. Mire hivatkozott Jézus beszédében, midőn Kajfás előtt a főpapról kihallgatták? Máté 26, 64.

5. Melyik proféta beszélt Krisztus dicsőséges eljövételéről még az özönvíz előtt? Jud. 14. Lásd az 1. megjegyzést.

6. Mi bátorította fel Jóbót az ő szenvedéseiben és nyomorúságában? Jób 19, 23-25.

7. Mit jövendölt Dávid Jézus megjelenésére nézve az ő eljövételénél? Zsolt. 50, 3.

8. Ésaiás minő bátorító szavakkal vigasztalja az elfáradott lelkeket? Ésaiás 35, 3. 4.

9. Mi szolgált Pál apostol felbátorítására? Mire várt ő az ő mondása szerint? Mikorára várta ő az életnek konjóját? 2. Tim. 4, 6-8.

10. Mily lelkek beszéltek a mi Urunk dicsőséges eljövételéről? Ap. csel. 19-21.

11. Mit hoz Jézus magával az ő eljövetelekor? Jelen. 22, 12; Máté 16, 27; Ésaiás 40, 10.

12. Minő változáson mennek keresztül az igazak az ő megjelenésekor? Fil. 20. 21. Lásd a 2. megjegyzést.

13. Mi történik azokkal, kik a hitbe haltak meg? Ján. 5, 28. 29.

14. Mibe lesznek felöltözve? 1. Kor. 15, 1. 51-54.

15. Mily dicsőséges ígéretet adott az Úr azoknak, kik a szenvedésen és nyomorúságon mennek keresztül. 1. Thess. 4, 13-18.

Megjegyzések.

1. Enókh a halottak sorsa fölött gondolkozott. Ő úgy vélte, hogy az igazak és az istentelenek ismét együtt földdé lesznek és az lesz a végük. Ő az igazak sírontúli életét nem tudta fel fogni. Azután profétai látásban, felvilágosítva, az Istenfiára nézett, aki mint áldozat kell hogy meghaljon az emberekért, és megmutattatott neki Jézus második eljövetele az égnek felhőiben, kísérve a mennyei angyalok seregétől.

2. Az Úr ezen időben az emberi természetet akarja átalakítani. Ezen szent munkáját oly hamar fogja véghez vinni rajtunk, hogy még maga a Sátán fog azon csodálkozni. A testünk pedig csak az Úr eljövételénél fog elváltoztatni. Csak akkor fog új testet adni és nem most. Fil. 3, 21.

2. lecke. — 1905. április 8-ára.

Némelyek életben várják Krisztus eljövételét.

Kérdések.

1. Mit várjanak Istennek gyermekei? Tit. 2, 13.

Krisztus második eljövételének módja.**Kérdések.**

1. Milyen módon fog az Úr Jézus visszajönni? — Személyesen és láthatóan. Ap. csel. 1, 9–11.

2. Kik jönnek el Krisztussal együtt? Máté 25, 31.

3. Minő dicsőséggel lesz akkor felruházva? Luk. 9, 26; Máté 16, 27.

4. Mi hallatszik akkor? Milyen befolyása lesz annak azon halottakra, kik Krisztusban haltak meg? 1. Thess. 4, 16; 1. Kor. 15, 51–54. Lásd az 1. megjegyzést.

5. Minő nagy esemény fog azután bekövetkezni? Kivel találkoznak a feláradottak és elváltottak az éltető égben? 1. Thess. 4, 17.

6. Mi lesz ezután e földön? Ésaías 24, 20; Jelen. 16, 18–20.

7. Minő hatása lesz az Úr dicsőségének a gonoszokra nézve, midőn megjelenik? 2. Thess. 1, 7–9.

8. Hol fognak menekülést keresni? Ésaías 2, 19–21.

9. Kik fogják látni az Úr Jézust eljönni? Jelen. 1, 8; Dán. 12, 1. 2. Lásd a 2. megjegyzést.

10. Mi mondatik ezenkívül Krisztus Urunk eljövételéről? Miként lesz az? Máté 24, 27.

11. Mit láttak utoljára, midőn Krisztus a mennybe ment? Ap. csel. 1, 9.

12. Min ül az Úr Jézus, midőn vissza jő? Jelen. 14, 14.

13. Mit tesznek azon angyalok, akik elkísérik őt az ő eljövetelekor? Máté 24, 31.

14. Mi ellen figyelmeztet bennünket a Megváltó? Máté 24, 3–5.

15. Milyen nagy mértékben fogja a Sátán az ő csalási munkáját folytatni? 24. vers. Lásd a 3. megjegyzést.

16. Minő további figyelmeztetést ad a Megváltónk arra nézve, hogy az ő eljövetele nem lesz titokban vagy csak szellemi értelemben, hanem látható és valóban? 25., 26. vers.

17. Minő intés adatik azoknak, kik az ő eljövételét várják? 1. Ján. 2, 28.

2. Kinek hozza Jézus eljövetele az advösséget? Zsid. 9, 28.

3. Milyen üzenetet küldött az Úr az egykori jövendő özönvíz megjelentetésére? Zsid. 11, 7; 1. Móz. 6, 3.

4. Mily figyelmeztetés adatott Sodoma és Gomorának, mielőtt elpusztították? 1. Móz. 18, 17–21; 19, 1–3. 13–14.

5. Mely figyelmeztetés adatott Ninivé városának? Jón. 1, 1–2; 3, 4.

6. Minő üzenet adatott ezen világnak Krisztus első megjelenése előtt? Máté 2, 1–2; Márk 1, 1–8.

7. Mindenki várja-e Krisztus eljövételét? 1. Thess. 5, 1. 2.

8. Mit mondanak némelyek? 3. vers.

9. Minő állapotban lesznek Istennek gyermekei? 4. 5. vers.

10. Mire figyeltek? 1. Péter 1, 16. 21.

11. Mily hirdető üzenet lesz adva Jézus második eljövételére nézve? Jóel 2, 1; 2. Péter 3, 3. 4. Lásd a megjegyzést.

12. Milyen jelek mutatnak ezen eseményre? Luk. 21, 7. 25. 26.

13. Mit tudjanak azok, akik ezen jeleket látják? 31. vers.

14. Ezen figyelmeztetés és jelek folytán milyen népek lesznek? Mit kiáltanak, midőn az Urat eljönni látják? Ésaías 25, 9.

15. Mily kétségbeejtett kiáltások hallatszanak az elveszettek ajkaikról? Jelen. 6, 15.

16. Mily intés adatik azoknak, kik az Úr eljövételének napját látják? Luk. 12, 33–40.

Megjegyzés.

Ezen jövendölés, mely Krisztus útkészítőjéről, keresztelő Jánosról szól, hét évszázaddal Krisztus születése előtt adatott. (Lásd Ésaías 40, 3.) Csak az idő eljövételével teljesedett be, akkor töltötte be János az isteni jövendölést. Így van az utolsó napokban is.

Midőn Megváltónk készületben van második eljövételére, akkor az Úr embereket választ, kik az ő igéjét betöltik. Ama tény, hogy némelyek az Úr eljövetele fölött gúnyolódnak, elég bizonyíték arra, hogy az utolsó időben ezen tárgy figyelemmel lesz megbeszélve. Azon emberek, kik ez ellen kritizálnak, »gúnyolóknak« neveztetnek.

Megjegyzések.

1. Mily dicső gondolat az, hogy maga az Úr mint látható lény el fog jönni — a Megváltónk, átfürt kezekkel és oldallal — »ugyan őt látjuk meg, nem mást, s a mi szemeink látják meg«.

2. Midőn az Úr eljő, akkor nemcsak az élő igazak lesznek szemtanui ennek, hanem feltámadnak igazak és gonoszok is, hogy lássák őt eljönni az ég felhőiben. Azon gonoszok lesznek a részletes feltámadásban, kik legjobban részt vettek Krisztus megfeszítésében, és akik őt minden gyalázzal elhalmozták. Ezek akkor meglátják dicsőséggel eljönni. Azon hű szolgák közül is fognak némelyek feltámadni, kik a harmadik angyal üzenete alatt az igazságot elterjesztették, hogy a Megváltójukat eljönni lássák.

3. Ezek a hamis Krisztusok csodákat is fognak művelni és ezen csodák alapján igyekeznek bebizonyítani, hogy Istentől valók. Végre maga Sátán is fog dicsőségesen megjelenni mint egy lény, aki nagy csodákat művel, és Isten fiának fogja magát kiadni. Csak azok tudják, hogy milyen módon történik Krisztus második eljövetele, akik nem fogják hagyni magukat ezen csalás által félrevezetni. Sátán nem tudja Krisztus Urunk eljövetelének módját utánozni, azért nem is tudja azokat megcsalni, kik ez utolsó időben az Úr beszéde által mindenek fölött felvilágosítást nyernek.

4. lecke. — 1905. április 22-ére.

Az égnek jelei.**Kérdések.**

1. Minő kérdést intéztek a tanítványok Krisztus Urunkhoz egy bizonyos alkalommal? Máté 24, 3.

2. Minő jelek által hirdeti az Úr, hogy közeleg a vég? Jóel 2, 30. 31; Luk. 21, 25–27.

3. Minő természetszerű esemény által vezetnek be ezen jelek? Jelen. 6, 12–14. Lásd az 1. megjegyzést.

4. Minő jelt látnak a napon? Mi fog azután bekövetkezni? Máté 24, 29.

5. Mikor legyenek meg azon jelek az égben Márk evangélista szavai szerint? Márk 13, 24.

6. Milyen nyomorúság idejéről lelt itt szó? Hogyan és ki által jött az idő az Úr népére? Hogyan lett me rövidítve? Miért? Máté 24, 21. Lásd a 2. megjegyzést.

7. Mikor volt ama nagy napfogykoszás? Lásd a 3. megjegyzést.

8. Minő jel következik azután égen? Máté 24, 29. Lásd a 4. megjegyzést.

9. Minő jel fog látszani a csillag égen? Máté 24, 29. 30; Jelen. 6, 13.

10. Mikor teljesedett be ezen jelek? Lásd az 5. megjegyzést.

11. Miről vegyünk példát éppen jelenvaló időben? Máté 24. 32. 33.

12. Milyen közel lesz a vég, miután mindezen jelek megtörténtek? 34. vers Luk. 21, 28–32.

13. Milyen biztosak ezen szavak Luk. 21, 33.

14. Minő komoly intés adatik nekünk az éberségre vonatkozólag? Luk. 21, 34–36; Máté 24, 42–44.

Megjegyzések.

1. Itt minden kétség nélkül szó van azon nagy földrengésről, mely 1756 november 1-jén Lisszabon városában oly iszonyatos pusztítást okozott. Nemcsak Európában, hanem Afrikában, Amerikában, Kelet-Indiában, sőt még Grönlandban is vették észre. Lisszabon városában több mint 90.000 lélek halt meg.

2. Ama nyomorúságnak ideje, amelyről az említett versek szólnak, a rettenetes üldözések lehetnek, amelyek a »sötét középkorban« folytatva lettek. Az üldözés ideje megkezdődött Kr. n. 538-ban, midőn Jusztinián császár rendelete által a pápa minden hatalmaságoknak fejévé tétetett és feljogosított arra, hogy minden eretneket megbüntessen, mely hatalom véget ért 1798-ban. A keresztyének tulajdonképeni üldözése már a reformáció befolyása által csökkent.

3. Ennek a csodálatos napnak közelebbi leírását megtaláljuk az angol nyelvű híres szótárában. Webster Noé 1869-ik kiadásban: »A sötét napot, mely 1780. május 19-én volt, így nevezik, azon nevezetes sötétségnél fogva, amely azon a napon az egész Új-Angliára kiterjedt.

... Ennek a nevezetes tüneménynek gazi oka ismeretlen.«

»A sötét nap Éjszak-Amerikában olyan csodálatos természeti jelenség volt, amelyről mindig érdeklődéssel olvasnak, amelyet azonban semmiféle filozófia nem tud megmagyarázni.« (Hirschel, egy akkor élő híres csillagász.)

4. »A reákövetkező éjtszakának egy nagy része éppen olyan különös sötét volt, a hold bár teljes volt, semmi világosságot nem adott, amint alapigénk is mondja.« (Egy írott prédikációból, melyet Patter Elam tartott 1780. május 28-án.)

5. »Azok, akik szerencsések voltak, az 1833. november 13-ának hajnalán hulló csillagok látványának szemtanúi lenni, valószínűleg a legnagyobb arányú égi tüzijátékot látták, aminő csak a világ teremtése óta, vagy legalább is a történelem évkönyveinek korában volt. Éjjel 11 órakor már kezdték a meteorok rendkívüli szaporaságukkal a figyelmet magukra vonni, számban és pompában még növekedtek mintegy 4 óráig, mely időtől fogva lassanként fogytak, de mégis láthatók voltak, míg a nap világosságában vesztek el.« Az amerikai Olmsteadnak (csillagász) részletes leírásából.

Bővebb felvilágosításért és részletesebb magyarázásért lásd »A Krisztus dicsőséges eljövetele« című könyvnek 43–50. oldalát.

5. lecke. — 1905. április 29-ére.

Jelek a földön.

Kérdések.

1. Hol fognak még jelek megjelenni az égen megtörténendő jeleken kívül? Ap. csel. 2, 19.

2. Minő állapotban lesznek a földnek népei a végső időben? Luk. 21, 25.

3. Minő befolyása lesz a nyomorúság idejének az emberekre? 26. vers. Mi jön azután? 27. vers.

4. Minő képet nyújt Jóel proféta az akkori időben uralkodandó viszonyokról? Jóel 3, 14–19.

5. Mit jelent a háborúra való készülődés, amely a világ minden részében folyik a jelenvaló időben? Jelen. 11, 18.

6. Mi mondatik a tengerről? Luk. 21, 25.

7. Minő állapotban találhatik a politikai világ azon időben? Máté 24, 37–39.

8. Mikor fognak rendkívüli nagy kincseket összegyűjteni? Mit tettek a munkások bérével? Mi fogta meg az aranyat és ezüstöt? Miért? Mi következik ezek után? Máté 24, 37–39.

9. Minő figyelmeztetés adatik az Úr népének? 7–9. vers.

10. Micsoda jelek láthatnak még ezenkívül a földön? Luk. 21, 11; Márk 13, 8. Lásd az 1. megjegyzést.

11. Ki van-e jelentve a szentírásban az Úr eljövételének határozott napja? Máté 24, 36.

12. Mi van azonban tisztán kimondva? Márk 13, 29. 30. Lásd a 2. megjegyzést.

13. Mit cselekedjenek a hívők, mikor mindezek meg kezdenek lenni? Luk. 21, 28.

14. Minő biztosítás adatik nekünk ez utolsó időben? Luk. 21, 32. 33.

Megjegyzések.

1. Egész köteteket irhatnánk a beteljesedett profétálásokról. A nemzetek szaporítják a hadihajók és hadseregek számát. Hiába álmodoznak világbékéről. A legnagyobb szerencsétlenségek történnek szárazon és vizen. Szélvészek és földrengések végzik pusztító munkájukat a föld minden részében. Éhség és döghalál látogatja meg a földet. A vagyongyűjtők mind jobban elnyomják a szegényeket, és erőszakoskodás és gyilkosság már nem ritka dolog. Valóban elértük Noé idejét. Beteljesül az Úrnak ígéje. Halld meg, óh föld, az Úr szavát! A világ vége gyors lépéssel közeledik.

2. Az Úr adott mindenféle jeleket az égen, a földön, a társadalmi életben is, hogy észrevehetőek legyenek nekünk, hogy ama nap ne jöjjön mireánk, mint a lopó az éjtszakán. Boldog, aki készül azon dicső napra!

6. lecke. — 1905. május 6-ára.

Az utolsó időben uralkodó viszonyok.

Általános megjegyzés.

Ama szó »millenium« két latin szóból ered, t. i. *mille* = ezer és *annum* = esztendő, és annyit jelent mint »ezer esztendő«. Ezen kifejezés alatt gyakran ezer esztendői békeidőt akarnak érteni Krisztus eljövetele előtt, midőn nem lesz bűn e világon, hanem igazsággal lesz töltve az egész föld. Ha ez azonban igaz volna, akkor hosszú ideig késne az Úr Jézus eljövetele és a világ alhatna tovább a bűnben. Hogy Krisztus Urunk eljövetele előtt nem lesz semmi béke-uralkodás, azt már világosan tanítja a szentírás. Az utolsó időben uralkodó viszonyok határozottan megcáfolnak minden békekiáltást, és önmagában tanulságot tesznek arról, hogy »az Úr hamar eljő«.

Kérdések.

1. Mit fognak némelyek az utolsó időben hirdetni? De mi fog hirtelen bekövetkezni? 1. Thess. 5, 3; Jer. 6, 14.

2. Hová hajlik a világ lelki állapota? 2. Tim. 3, 12. 13; 1. Tim. 4, 1.

3. Mi lesz hirdetve az egész világban az Úr eljövetele előtt? Minő célból? Mi jön el azután? Máté 24, 14. Lásd a megjegyzést.

4. Meddig fog a búza és a konkoly együtt nőni? Máté 13, 24–30. Mit példáz a búza? Mit példáz a konkoly? Micsoda az aratás? Máté 13, 38. 39.

5. Mi mondatik a Sátán működéséről e földön? 2. Thess. 2, 8–12.

6. Melyik az egész elesett keresztyéniséget példázó hatalom fog végig fennállani, aki azután elevenen az »égő tüzes tóba« lesz vetve? Jelen. 19, 19. 20.

7. Mi mondatik az utolsó időben lévő igazsághoz való szeretetről? Ésaías 59, 14; Hós. 4, 1. 2.

8. Minő kép mutatattik nekünk az utolsó időben a földön uralkodó viszonyokról? Máté 24, 37–39. Miért nem tudták a Noé idejében élő emberek, hogy eljő az özönvíz?

9. Milyen viszonyok voltak e földön az akkori időben? 1. Móz. 6, 11. 5.

10. Mi mondatik Énohk és Noé akik az akkori gonosz világban éltek? 1. Móz. 5, 22; 6, 9.

11. Minő kép adatik nekünk az utolsó időről? Luk. 17, 28 30.

12. Minő jellemet fejlesztett ki az ezen gonosz időben? 2. Péter 2, 6–10.

13. Egyedül min alapszik a világ reménysege? Róm. 1, 16; 1. Tim. 1, 1. Zsid. 7, 25.

14. Miképpen lesz a föld minden bűntől megtisztítva? 2. Péter 3, 11–13.

15. Mi fogja azután e földet betölteni? 4. Móz. 14, 21; Ésaías 14, 2. Jelen. 5, 13.

Megjegyzés.

Sokan fogják hallani, hogy közel van az Úrnak eljövetele, és készülnek az új nagy napra. Akik a békekiáltások által el hagyják magukat hitetni, azok nem menekülhetnek a veszedelem elől.

Nincsen megírva sehol a szentírásban, hogy az egész világ fog megtérni, hanem inkább azt tanítja, hogy az Úr minden nemzetségből egy népet fog összegyűjteni, amely az ő szent parancsolatját megtartja.

7. lecke. — 1905. május 13-ára.

A megváltottnak lakhelye vagy hazája.

Kérdések.

1. Milyen célból teremtett ez a föld? Ésaías 45, 18.

2. Mi adatott az embernek a teremtésnél? 1. Móz. 1, 26–28; Zsolt. 8, 5–8.

3. Megtartotta-e az ember az ő tulajdonát? Zsid. 2, 6–8.

4. Ki vette azt el tőle? Luk. 4, 6. 7; Ján. 14, 30. Lásd az 1. megjegyzést.

5. Ki által lesz az elveszett birodalom visszahódítva, hogy az ember kezébe ismét kerüljön? Luk. 19, 10; Mik. 4, 8. Lásd a 2. megjegyzést.

6. Minő ígéret adatott Ábrahámnak és az ő magvának? 1. Móz. 13, 14–16.

7. Mennyit foglal ezen ígéret magába? Róm. 4, 13.

8. Beteljesült ezen ígéret Ábrahám életében? Zsid. 11, 9–13; Ap. csel. 7, 4. 5. Lásd a 3. megjegyzést.

9. Mire várjanak az igazak? 2. Péter

13. Milyen kérdést intézett Péter

10. Milyen kérdést intézett Péter
észushoz egy bizonyos alkalommal?
Máté 19, 27.

11. Mit felelt a Megváltó ezen kér-
ésre? Máté 19, 28. 29. Lásd a 4. meg-
jegyzést.

12. Mit fognak örökölni? Máté 5, 5;
Zsolt. 37, 11.

13. Mikor osztatik ki ezen örökség?
Zsolt. 37, 9. 10. 34.

14. Milyen állapotban lesz azután
az örökség? Ésaías 35, 1. 2.

15. Miáltal lesz megtisztítva? 2. Péter
3, 10-12.

16. Mit mond a szentírás az új
földről? Jelen. 21, 1-5; Ésaías 35, 5-10.

17. Mi mondatik minden igaznak
lakhelyéről? Ésaías 65, 17. 21. 22.

18. Minő figyelmeztetés adatik nekünk
mindezen dolgokkal szemben? 2. Péter
3, 14.

Megjegyzések.

1. Miután már nem sikerült a Sátán-
nak Krisztust megcsalni, ígérte neki a
földet és annak uralkodását, hogyha őt
imádja. Éppen azért jött el Krisztus,
hogy a földet és az embert megszaba-
dítsa a Sátán kezéből. De nem a Sátán
előtt való megalázkodása által akarta
azt visszanyerni, hanem a halál által
akarta a világ fejedelmét legyőzni.

2. Az engedetlenség által elveszítette
az ember ártatlanságát, tisztaságát, ha-
záját és életét. Mindezt pedig visszaadja
Krisztus az engedelmeseknek.

3. István megmondotta az ő vádolói
előtt, hogy a halottak fel fognak tá-
madni, mikor az Ábrahámnak adott
ígéretekre hivatkozott, amelyek Ábrahám
életében nem lettek beteljesedve. Ennél
fogva Ábrahám fel lesz támasztva, hogy
az ígéretek beteljesedjenek, mert Isten-
nek ígéje biztos és még a halál sem
akadályozhatja meg annak beteljesedését.

4. Az engedelmség jutalma örök
élet. Lásd Róm. 6, 23. Ezen örök életet
megkapják a hívők a feltámadásnál, és
örök végnélküli időkön keresztül lakják
az új földet.

8. lecke. — 1905. május 20-ára.

Isten törvénye.

Kérdések.

1. Ismételd a tíz parancsolatot!
2. Móz. 20, 2-17.

2. Kicsoda adta a tíz parancsolatot
a Sinai hegyen? Neh. 9, 6. 11-13;
1. Kor. 10, 1-14. Lásd az 1. meg-
jegyzést.

3. Mire lett írva Istennek törvénye?
Ki által? 1. Móz. 31, 18; 32, 16. Lásd
a 2. megjegyzést.

4. Hová tétetett azután? 5. Móz. 10,
4. 5; 1. Kir. 8, 9.

5. Hol látta János az Isten törvényét?
Jelen. 11, 19. Lásd a 3. megjegyzést.

6. Meddig érvényes Istennek törvénye?
Zsolt. 103, 19. Lásd a 4. megjegyzést.

7. Meddig tartanak ezen rendeletek?
Zsolt. 111, 7. 8.

8. Mi mondatik azok változhatatlan-
ságáról? Zsolt. 119, 172. 142; Ésaías
51, 6. Lásd az 5. megjegyzést.

9. Mit mond a Megváltó Isten tör-
vényéről? Máté 5, 17-19.

10. Minő álláspontot foglalt el Meg-
váltónk a törvénnyel szemben, midőn
a földön járt? Ján. 15, 10; Ésaías
42, 21.

11. Mit jött ő megsemmisíteni?
1. Ján. 3, 8; Zsid. 9, 26; 2, 14.

12. Micsoda a bűn? 1. Ján. 3, 4.

13. Miáltal jön a bűnnek ismerete?
Róm. 3, 20.

14. Hol és mikor tulajdoníttatik a
bűn? Róm. 4, 15; 5, 13. Lásd a 6. meg-
jegyzést.

15. Micsoda Isten törvényének jel-
leme? Róm. 7, 12.

16. Honnan ered minden ellenséges-
kedés Isten törvénye ellen? Róm. 8, 7.

17. Mi képezi az igaz embernek
zsinormértékét? Jak. 2, 8-12.

18. Minő ígélet adatik a bűnbánó
lelkeknek, kik az Isten törvényét át-
hagták? 1. Ján. 1, 8 9.

Megjegyzések.

1. Isten adta az embernek az ő tör-
vényét, nem ihletés vagy látás által,
hanem inkább megjelent tűzben és saját
ujjával leírta kőtáblára, amely azt mu-
tatja, hogy örökkévaló.

A szombatnap megalapítása Édenben.

Kérdések.

2. »A szentek szentében láttam egy ládát, amelynek felső és oldal-részei tiszta aranyból valók voltak . . . A ládában láttam egy arany vedret mannával tele, az Áron megvirágozott vesszőjét és a szövetségnek tábláit, összehajtván mint egy könyvet. Az Úr megnyitotta és láttam a tíz ígéket, úgy mint az Úr azt az ő saját ujjával megírta. Az egyik táblán négy és a másik táblán hat parancsolat volt. A negyedik parancs különösen fénylett, mert az tartalmazza az Úrnak nevét is.« (Tap. és lát. 24. 25. oldal.)

3. Istennek országa több világból áll. A mi földünk csak egy parányi a mindenséghez hasonlítva. Az Úr a király mindazok fölött és az ő szent törvénye a tökéletesség zsinormértéke.

4. Amennyiben az isteni törvény az Isten jellemének kifejezése, azért a törvény épp oly örökkévaló mint maga az Isten. Az Isten törvénye nem igazíthat meg bennünket, mert áthágtuk azt. Hogyha beletekintünk a törvénybe mint egy tükörbe, akkor hamar vehetjük észre a mi hiányosságainkat. Akkor fordulhatunk Krisztushoz, a világnak ama bányájához, aki elveszi a világnak bűneit.

5. A bűn Isten törvényének megsértése. Ebből látható az, hogy csak ott lehet bűn, ahol törvény van. Meg volt már a törvény, még mielőtt adatott a Sinai hegyén, de nem írott állapotban. Ha nem lett volna, hogyan mondhatta volna Káin: »vétkeztem«, midőn testvérét agyonütötte. Megtalálhatjuk könnyen az egész törvényt a bűnbeesés előtt.

6. Krisztus nemcsak vezére volt az izraelitáknak a pusztában — hanem ő törvényadó is volt. Mennydörgés mellett ő hirdette az egész tábornak az ő Atyjának törvényét. Ő volt az, aki Mózesnek átadta a kövön írott törvényt. »Ő, aki a Sinai hegyén a tíz ígéket hirdette, ugyanaz, aki a hegyi prédikációt tartotta.« (»Patriarkák és Proféták« című könyv 366. old.)

1. Ki részére teremtett a szombatnap? Márk 2, 27. 28.

2. Mikor teremtett a szombatnap? 1. Móz. 2, 2. 3.

3. Tudtak az emberek valamit, megtartották-e már a szombatnapot, mielőtt adatott a törvény a Sinai hegyen? 2. Móz. 16, 4. 5. 23-30. Lásd az 1. megjegyzést.

4. Micsoda egy emlékezet? Zsid. 111, 4.

5. Ki által teremtettek mindenek? Kol. 1, 16; Zsid. 1, 1. 2; János 1-3. 14.

6. Hogyha Krisztus hat nap alatt teremtette az eget és a földet és minden rajta valót, akkor ki volt az, aki hetedik napon megnyugodott, azt megáldotta és megszentelte? Lásd a 2. megjegyzést.

7. Minő lépések szükségesek annak, hogy a hetedik nap legyen felavatva szombatnak? Megállanak ezek a pontok még a mai napig is? Megmaradnak-e ezen tények mindörökké? Meddig lesz tehát a hetedik nap az Úr megszentelt szombatja?

8. Minő parancs adatott a szombatnapra nézve? Melyik nap a szombatnap? Minő ok neveztetik annak ünneplésére? 2. Móz. 20, 8-11.

9. Ki adta ezen parancsolatot a Sinai hegyről? Neh. 9, 6. 11-14. Lásd a 8. leckét.

10. Mitől vagy miről jegy a szombatnap? Ezék. 20, 12. 20.

11. Meddig állott volna meg Jeruzsálem városa, hogyha hűségesen tartották volna meg a szombatnapot? Jer. 17, 24. 25. E szerint meddig kívánja az Úr, hogy a szombatnap legyen megtartva?

12. Meddig lesz a szombatnap jegy az Úr között és az ő népe között? 2. Móz. 31, 16. 17.

13. Meg lesz-e tartva a szombatnap az új földön is? Ésaías 66, 23. Lásd a 3. megjegyzést.

Megjegyzések.

1. Ama tény, hogy a heti számítás már a törvényadás előtt is létezett, bizonyítékul szolgál arra, hogy a szombatnapot ünnepelték. Az egész természetben nem találunk semmi támpontot a heti számításnak. (Lásd 1. Móz. 8, 10. 12; 29, 27. 28.)

2. Krisztus Urunk teremő lévén, természetesen a szombatnapot is adta, hatalmának emlékéül. Azért ő valóban a szombatnapnak Ura is. Figyelemre méltó ezen tény, hogy ő azután, miután a szombatnapon nyugodott, megszentelte és megáldotta azt.

3. A szombatnap Éden kertjében alapított meg, még mielőtt bűn keletkezett volna e földön. Mikor újból meglesz tisztítva a föld minden büntől, és az átok e földről elvétetik, akkor a megváltottak a végnélküli időkön keresztül szombatról szombatra egybe fognak gyűlni, hogy az ő szent szombatját tartsák meg.

10. lecke. — 1905. június 3-ára.

A szombat az új-testamentomban.**Kérdések.**

1. Minő példát adott a Megváltónk a szombatnapra nézve, midőn e földön járt? Luk. 4, 16; Márk 1, 21; 6, 2.

2. Mire vagyunk hivatva? 1. Péter 2, 21; 1. Ján. 2, 6.

3. Melyik napot szentelné meg Krisztus, hogyha ma e földön volna? Zsid. 13, 8.

4. Minő parancsot adott Megváltónk a szombatnapra nézve, midőn Jeruzsálem pusztulásáról szólott? Máté 24, 20. Lásd az 1. megjegyzést.

5. Minő példát adtak nekünk Jézus követői a megfeszítésnél? Luk. 23, 50-56.

6. Miért nyugodtak azok az asszonyok? Miért maradtak ők csendességben? Melyik nap a szombatnap a törvény szerint? 2. Móz. 20, 10.

7. Mit tettek a szombatnap elmúlta után? Luk. 24, 1.

8. Melyik napot ünnepeltek Pál és az ő társai Antiochiában? Ap. csel. 13, 14.

9. Minő kérést intéztek a pogányokból megtért hívők az apostolhoz az istenisztelet után? Mi történt a következő szombatnapon? Ap. csel. 13, 42. 44. Lásd a 2. megjegyzést.

10. Hol szoktak a Filippibeliek egybegyűlni? Melyik napon? Ap. csel. 16, 13. Lásd a 3. megjegyzést.

11. Minő példát ad Pál apostol azon időben, midőn Thessalonikában időzött? Ap. csel. 17, 1-3.

12. Meddig maradt Pál Korinth városában? Ap. csel. 18, 11. Mit cselekedett minden szombaton? 4. vers.

13. Minő munkát szabad végezni szombatnapon? Máté 12, 10-12.

14. Milyen munkát kell kerülni szombatnapon? Minő ígéret adatik azoknak, akik valóban ünneplik a szombatnapot? Ésaías 58, 13. 14.

Megjegyzések.

1. Jeruzsálem városa Kr. u. 70-ben el lett pusztítva. Ennélfogva a keresztyének majdnem 40 esztendeig imádkoztak, hogy ne legyen futásuk szombatnapon. Nem azért imádkoztak, mint némelyek tévesen állítják, hogy attól féltek volna, hogy a kapuk zárva lesznek szombatnapon, mert itt egész Judéáról van szó, nemcsak Jeruzsálem városáról. (Máté 24, 16.) Hanem azért történt, mert a szombat szent volt.

2. Itt jó alkalom lett volna Pálnak, a pogányokból megtért keresztyéneknek a szombatnap megváltoztatását tudtukra hozni, hogyha ilyen dolog valóban történt volna. Ezen eseményből tisztán azt láthatjuk, hogy az apostolok idejében semmit nem tudtak más napról. A vasárnap megtartása csak későbbi időkben keletkezett.

3. Ezen alkalommal egybegyűltek a folyóvíz mellett, ami azt mutatja, hogy szombatnapon nem gyűltek össze a zsidókkal a zsinagógában, hanem külön isteniszteleteket tartottak. Mindenütt a szombatnapot említve találjuk. Más napot nem is ismertek.

A hétnek első napja.

Általános megjegyzés.

A hétnek első napját csak nyolcszor találjuk említve az új-testamentomban, t. i. Máté 28, 1; Márk 16, 1. 2. 9; Luk. 24, 1; Ján. 20, 1. 19; Ap. csel. 20, 7; 1. Kor. 16, 1. 2. Ezen idézetekből hat ugyanazon egy első napra vonatkozik, amelyen Krisztus feltámadott. Egyetlen egy helyen sincsen említve, hogy szent volna az a nap, és úgy a vasárnap épp oly nap mint a hétnek többi napjai, a szombatot kivéve. A keresztség (alámerítés) adatott a feltámadás emlékéül. Lásd Róm. 6, 3-5.

Kérdések.

1. Hol találjuk említve legelőször a hétnek első napját? Mit cselekedett az Úr azon napon? 1. Móz. 1, 3-5.

2. Minek nevezi el az Úr a hétnek első napját? Ezék. 46, 1. »Dologtevő« napnak. Lásd az 1. megjegyzést.

3. Mi történik a szombatnappal, mikor a hétnek első napja kezdődik meg? Márk 16, 1. 2.

4. A hétnek melyik napján támadt fel Krisztus Urunk? Kinek jelent meg legelőször? Máté 28, 1; Márk 16, 9.

5. Mit cselekedett Mária? Hogyan fogadták a tanítványok ezen hírt? Márk 16, 10. 11; Luk. 24, 10. 11.

6. Kinek jelent meg még azon napon később? Mikor a többieknek tudtukra adták, elhitték-e? Márk 16, 12. 13.

7. Kinek jelent meg utoljára? Milyen okból dorgálta meg az Úr őket? Márk 16, 14.

8. Egybegyülhettek a tanítványok egy oly eseményt ünnepelni, amelyben egyáltalában maguk sem hittek, hogy megtörtént?

9. Milyen további tudósításunk van Krisztus Urunk az ő tanítványaival való találkozásairól az ő mennybemenetele előtt? Ján. 20, 26; 21, 2-14; Ap. csel. 1, 4-11. Lásd a 2. megjegyzést.

10. Milyen kimutatást ad Lukács egy gyülekezetről, amely Troásban történt a hét első napján? Ap. csel. 20, 7. Ki prédikált ezen alkalommal?

11. A napnak melyik részén történt ezen gyülekezet? 8. vers. Milyen csodáért hívták Pál? 9. 10. vers. Lásd a 3. megjegyzést.

12. Mit tettek az apostolnak társai míg ő ezen gyülekezetet tartotta? 13. vers.

13. Mit cselekedett Pál a következő reggelen? 13. 14. vers. Lásd a 4. megjegyzést.

14. Milyen összeköttetésben használt Pál apostol a hétnek első napján egyetlen egyszer leveleiben? Lásd 1. Kor. 16, 1. 2. Lásd az 5. megjegyzést. Mit figyelmeztette a hívőket?

15. Mi történik mindezen plántálásban amelyet a mennyei Atya nem plántált? Máté 15, 13.

Megjegyzések.

1. Maga az Úr a hét első napját dologtevő napnak nevezi el. Ő maga a hétnek első napján teremtette a világot. Az Úr ezt a rendet nem változtatta meg, és azért úgy maradt a mai napig.

2. Egyetlenegy ezen összejövetel között sem történhetett a hétnek első napján, ezen eggyel kivéve, amely történt a genezaréti tó mellett. A Megváltó a hétnek más napjain is találkozott tanítványaival, de egyetlen egyszer sem mondja nekik, hogy most már a szombatnap helyett más napot kell ünnepelni.

3. A nap a nap lementével kezdődött meg (3. Móz. 23, 32; Márk 1, 32), ennél fogva ama gyülekezet a hétnek első napján estéjén vagy a szombatnap után valahányszor estéjén tartatott meg. Pál és tarsai hét napig időztek ezen a helyen és minden kétségen kívül a szombatot eltöltötték a hívőkkel. Este azután még egy hét napos csúzó gyülekezetet tartott az apostol és mikor elérkezett a hét első napján reggele, akkor indult az útra.

4. Pál apostol vasárnap reggel indult egy 21 kilométeres útra, hogy találkozhasson az atyafiakkal, akik azon idő alatt hajón Troástól Assoz városáig vándorláltak.

5. Itt nincsen szó nyílt gyülekezetről, hanem határozottan mondván, hogy a hétnek első napján mindenki tegye

amit Istennek ajándékából el akar tenni. Az alapige szerint: »Mindenki tegye el otthon, amit akar ajándékozni.« Itt tehát szó sem lehet vasárnapi gyülekezetről.

12. lecke. — 1905. június 17-ére.

Ki változtatta meg a szombatot?

Kérdések.

1. Minő antikrisztusi hatalom ellen figyelmeztette az apostol már akkor is a hívőket? 2. Thess. 2, 3. 4.

2. Mit cselekszik ezen istenelleni hatalom az Úr törvényével? Dán. 7, 25.

3. Minő elváltoztatást igyekezett véghez vinni a pápaság Isten törvényében? Lásd az 1. megjegyzést.

4. Hogyan lett ezen megváltoztatás bevezetve az egyházi körökbe? Lásd a 2. megjegyzést.

5. Mit tanusít a történelem ezen jóvondülésről a szombatnap megváltoztatására vonatkozólag? Lásd a 3. megjegyzést.

6. Megváltoztatta-e valóban a pápaság Isten törvényét? Lásd a 4. megjegyzést.

7. Már milyen régen vétettek fel a hamis tanak az egyházba? 2. Tim. 2, 1-3; 2. Péter 2, 1-3. Lásd az 5. megjegyzést.

8. Mit mond Krisztus Urunk az emberi rendelésekről és hagyományokról? Máté 15, 9. 13.

9. Minő figyelmeztetést ad a Megváltónk a jelenvaló időre vonatkozólag? Jer. 6, 16.

10. Milyen áldás mondatik ki azokra, kik visszatérnek a régi ösvényekre? Ésaiás 58, 13. 14.

11. Mi mondatik azokról, kik azt cselekszik? Jelen. 12, 17; 14, 12.

12. Mi lehet az egyedüli védőfal minden tévedés ellen? Ap. csel. 20, 32; Ésaiás 8, 20.

Megjegyzések.

1. A római egyház megkísérelte a negyedik parancsnak megváltoztatását a pápaság hatalmánál fogva. Már egyéb megváltoztatásokról hallgatnak. De a szombatnappal másképp van. Nyíltan

megvallják könyvükben, hogy ők változtatták meg a szombatnapot. Hogyha összehasonlítunk sok katolikus katekizmust a bibliával, akkor azt fogjuk találni, hogy a második parancsot egészen kihagyták és a tizedik parancsból kettőt csináltak. A negyedik parancs a bibliában a katekizmusban a harmadik, és némely katekizmusban úgy hangzik: »az ünnepeket szentelj meg«.

2. Dr. Skott, egy híres írásmagyarázó, azt mondja: »Az ünnepnap megváltoztatása szombatról vasárnapra csendesen és észrevétlenül történt, nem parancs által, hanem inkább szokás szerint.«

Ez valószínűleg úgy van. »Csendesen« és észrevétlenül elfogadta az egyház ezen szokást, míg végre a többség a pogányi ünnepnapot ünnepelte, úgy hogy Konstantin császár már Kr. u. 321-ben kiadta az első vasárnapi rendeletet.

3. »Nagy Konstantin császár az első volt, aki törvény által rendelte el a vasárnap megtartását.«

Neander egyháztörténelemíró azt mondja, »hogy a vasárnapi ünneplés, úgymint a többi ünnepnapok megtartása csak emberi rendeleteken alapszanak. Távol álltak az apostolok azon gondolatától, hogy az ünneplést szombatnapról vasárnapra áttegyék.«

»Most már igen keveset hallunk arról, hogy a vasárnap ünneplése az apostoloktól eredt volna, s csupán ezért, mert mindenki belátja, hogy nem lehet bebizonyítani az apostolok leveleiből, hogy változás történt volna.« (Christain at work. 1884. évszám.)

4. A pápaságnak hatalmában állott ugyan, az Isten ellen szólani és a magasság szentjeit megölni, de nem tudja Isten törvényét elváltoztatni, hanem csak »véli«, hogy megváltoztathatja azt. Az Isten törvényéből egy pontocskát is változtatni épp oly kevésbé tud, mint annak szerzőjét megsemmisíteni.

5. Mindjárt az apostolok ideje után, Konstantin császár megtérésének idejéig, igen jelentékenyen változott az egyház. Róma városának püspöke — egy az újtestamentomi írónak ismeretlen alak, ezen idő alatt előkelő állást foglalt el az egyház körében, ami végre azzal vég-

zódott, hogy még pápa is lett belőle. Oly szokások és szertartások keletkeztek, amelyekről az apostoloknak nem volt tudomásuk és amelyeket végre Isten rendelkezéseinek tekintettek. («Killens Ancient Church».)

13. lecke. — 1905. június 24-ére.

Isten pecsétje.

Kérdések.

1. Milyen munka fog az utolsó időben végre menni? Jelen. 7, 1-3.

2. Kik kapják meg ezen pecsétet? 4. vers.

3. Mi lesz azokból, akik elpecsétetnek? Jelen. 14, 1-4. Lásd az 1. megjegyzést.

4. Milyen összeköttetésben találhatik az élő Istennek pecsétje? Esaiás 8, 16.

5. Melyik más szó azonos a pecsét-szóval? Róm. 4, 11; Ezék. 9, 4. — A »jel« szó.

6. Mire használtatik a pecsét? Esd. 3, 12; 1. Kir. 21, 8. Lásd a 2. megjegyzést.

7. Az Isten törvényének melyik parancsolata tartalmazza az élő Istennek pecsétjét? 2. Móz. 20, 8-11. Lásd a 3. megjegyzést.

8. Hol neveztetik el a szombatnap jelnek vagy pecsétnek? 2. Móz. 31, 13. 17; Ezék. 20, 12. 20.

9. Kicsoda nyeri meg az Úrnak pecsétjét? Ezék. 9, 4. Mi fog közvetlen erre következni? 5. 6. vers. Ki lesz ettől megórizva?

10. Kit fog a Sátán üldözni az utolsó időben? Jelen. 12, 17; 14, 12. Lásd a 4. megjegyzést.

11. Mikor közeledik a mi váltságunk? Luk. 21, 28. 31.

12. Minő figyelmeztetés adatik nekünk ez időben a szombatnapra nézve? Esaiás 56, 1. 2; 58, 12-14.

13. Minő hamis pecsétet fognak az emberek reáerőszakolni ezen utolsó időben? Jelen. 13, 16. 17. Minő figyelmeztetés adatik ez ellen? Jelen. 14, 9-12.

14. Mi legyen a mi mindennapi kérésünk? Zsolt. 119, 33. 34.

Megjegyzések.

1. Ezen tény, hogy az elpecsételés mindjárt azután a Sion hegyén fog megtörténni, azt mutatja, hogy az elpecsételésnek munkája éppen a vég előtt végre menni.

2. A pecsét, amelynek nyomása által érvényesítik az okmányokat, a háromez következő követelményeknek kell megfeleljen meg: 1. A törvényadó hatalmát kell tartalmaznia; 2. a törvényadó testületnek hatalmát; 3. a területet meg kell határoznia, amely fölött uralkodik.

3. Habár a többi parancsolatok tartalmazzák az Úr nevét, azért még sem mondják, hogy kicsoda amaz Isten akiről van szó. Vannak sok Istenek. Urak (Pál szava szerint), de az igaz Isten ismerjük az ő teremtése által. Lásd Jer. 10, 10-12. A negyedik parancsolatban pedig találjuk Isten teljes pecsétjét: 1. Isten nevét; 2. Isten hatalmát, és 3. a területet is, amely fölött uralkodik, t. i. a menny és a föld.

4. A negyedik parancs vagy a szombatnap megtartása az Isten törvényének megtartását jelenti. Ezáltal tudhatjuk, hogy kik az engedelmes lelkek. Ebből kifolyólag azt látjuk, hogy az utolsó időben egybegyűjtött egyház nagy reformációt indít a szombatnap megtartásában.

A missió köréből.

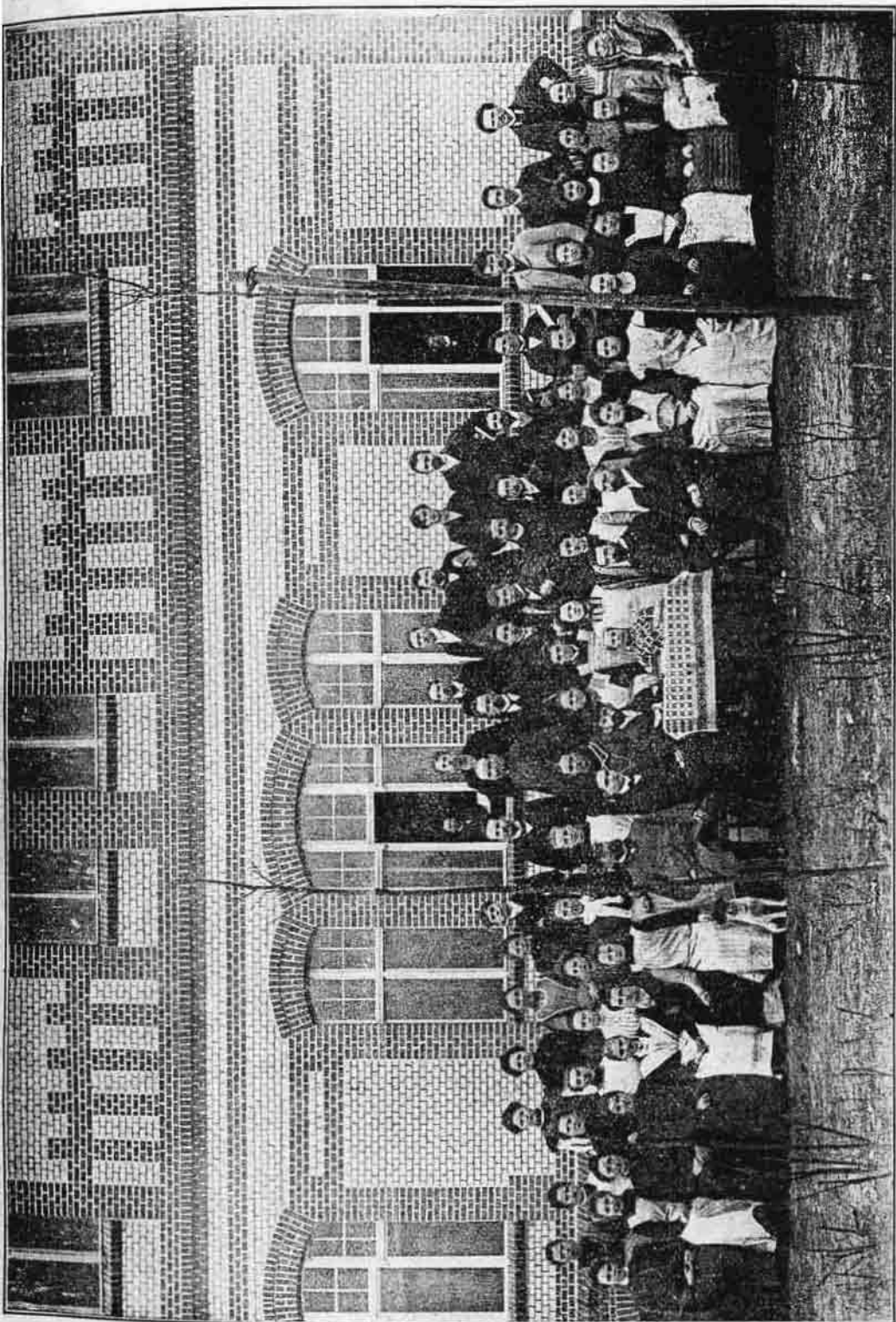
A második adventre (Krisztus második eljövételére) való előkészülés és a mi iskolánk.

»Ím az ajtó előtt állok és zörgetek.« Jelen. 3, 20.

Hol van egy szív, mely az Üdvözítő elfogadja? — Ez a kérdés, mely ebben az időben sok ezreknek szívéhez szól. Kik szemtől szembe őt még oly igazán nem ismerik, és azért nem is becsülik. És míg »Az Arató« ezen hívást e napokban örömmel közli, hogy készítsétek az Úrnak az utat. Azért még ennél egy magasztosabb hívást is ismer, nemcsak az adventi hirdetést, amelyet az idő

t, hogy elértük azt az órát, amelyben
n üzenetnek erővel kell végbe menni:

gélium elterjesztése az egész világban
ezen nemzedék idejében». Ennélfogva e

Tanítók és tanulók a misszió iskolán Friedensauban.

Eljő ismét az Úr».

Ezen üzenetnek elterjesztése az isko-
lnak célja, amelyről ma is képet

szavak tekintenek ide az ő ormáiról:
»Eljő az Úr!« De amit a kövek néma-
szóval élő szavakkal hirdet, az iskola

termeiben és az ifjú lelkek szívében visszhangzást kelt, akik életüket feláldozták ezen igazság elterjesztésére. »Ím hamar eljövök, az ajtó előtt állok és zörgetek.« Ezen üzenet dicsőséges hatásáról magok az iskolások tesznek bizonyosságot, mert a németeken kívül már több nemzetiségből vannak, u. m. oroszok, finnek, lettek, esztek, svédek, dánok, hollandiak, svájciak, franciák, csehek, magyarok, tótok, románok, bolgárok és macedóniabeliek. És nemcsak hogy elő voltak készülve, saját hazájukban az Úr eljövételéről tanubizonyosságot tenni, hanem már Palesztinában, a szentföldön, a tropikus Afrikában, a pálmák országában, és a mi német éjszak-afrikai gyarmatunkban is hirdetik az Úr közellevő eljövételét.

Az iskola még további előkészületeket mutat az Úr eljövételére nézve. Ha azonban tőlem kérdik: »Ki építé ezen iskolát, ki járult a költségek fedezéséhez?« Úgy azt kell felelnem: »Ezek, kiknek Jézus megjelenése kedves!« »Ők még ma is munkálkodnak.« És szent bízgalommal igyekezzenek éberek lenni az ő eljövendő Urukért. Miképpen építették ők?

Egynehány évvel ezelőtt gazdag keresztyéni tapasztalattal megajándékozva és Krisztus Uruk közellevő második eljövételének gondolata által buzdítva White testvérnénk a »Christi Gleichnisse« (Krisztus példabeszédjei) című könyvet írta. Ezer meg ezer lélek készen állt a könyv kiállítási költségeit adakozásuk által fedezni. Ezen könyvnek egész árát keresztyéni missionáriusok kiképzésére és iskolánk felépítésére fordították. És hogyan adatott el a könyv? Azon kezek, kik segítettek a könyv előállításában, további rendelkezésre állottak annak elterjesztésében is. Mint a Mesternek küldöttjei, mentek barátjaikhoz, szomszédjaikhoz, ismerősökhöz, kereskedőkhöz stb., és eladták ezen könyveket. Úgy gyűjtettek az építő kövek, és mi többet nem tehetünk, mint szívbeli hálaadás érzelmével minden segítségnyújtóról megemlékezni, akik az épület felépítésében segítettek. Maga az épület hitünknek hatalmas tanubizonyossága, de maga a munka még nincs elvégezve.

Még sokra van szükségünk, azért fogtassuk örömmel és bízgalommal munkát, és úgy az adventi áldás se fog elmaradni. »Ím az ajtó előtt áll és zörgetek!« Adja az Úr, hogy te kedves olvasó, azt feleljed: »Jöjj be, Úrnak áldottja.« »Jövel hamar, Uruk Jézus!«

Lütke O.

A friedenstali missiói állomásunk Német-Kelet-Afrikában.

Amennyiben mi tudjuk, hogy kedves testvérek oly bensőleg érdeklődnek a mi missiói munkánk után, egy kis kimutatást adunk az alatt levő telekben.

A tulajdonképpeni lakóház és melléképületek részben készek. A munka a körülményekre nézve fokként halad. Egy hónap alatt a ház lakóhelyül kész volt, de ideje is van, mert a mi Párhelyünkre közeledik az esős évszak.

Áprilisban és májusban sajnos csak egy kis darab földet művelhettük a szép völgyünkben. Azonban mégis termésünk volt főzelékfélékben és burgonyában, és ezáltal a missiónak sok pénzt megtakarított, mert az élet fenntartása Tanga városában vett élelmiszerek által nagyon drága és még sem kielégítő.

A tulajdonképpeni missiói munkánk is azt mondhatjuk: Előre halad. Rövid idő előtt több mint 350 hallgató volt jelen a szombati gyülekezetben. Az utolsó időben a látogatók száma ugyan csak kevés volt, de mindazáltal áldásos óráink voltak. A távolmaradásnak oka többeknél a földművelés. A Wapareknak az élelmiszer is fogy és mivel az éhségtől félnek, sietnek a földműveléssel.

A nyelv tanulásával is előre haladunk. Lehetséges volt a mi feketéinknek néhány részletet a bibliából felolvasni és Isten törvényét lefordítani. Mi Jer. 23, 22. verséről megemlékeztünk. Kipare nyelven egy verset összeállítottunk, és az összejövetelnél énekelnek velünk egy keveset.

Itt és amott egy kis bizonyítékunk van, hogy az Isten szent lelke dolgozik a munkán és ez fölbátorít és erősít ki-

tartani és bízni. Itt egy pár példa. Az utolsó szombaton Jel. 6, 12-17 versét olvastam és az ítéletről és Isten főnségéről beszéltem a bennszülötteknek, aki minden cselekedeteit sőt még gondolatjait is megítéli, akinek orcája előtt ég és föld elrejtőzik. Ésaiás 2, 10. 19. Én kérdeztem, mit akartok cselekedni, ti is el akartok rejtőzni?

Erre egy asszony azt felelte:

»Nem, mert ha haza futok, akkor Isten lelke ott van, ha a legmagasabb hegyre megyek, ott is van; hová rejtőzhetnék? Tiszta megemlékezett a 139. zsoltárról, amelyet előbb részletesen együtt elolvastuk és tanulmányoztuk.

Én ismét beszéltem Isten jelenlétéről és ismételtem egynehány verset. Erre egy ember, akit igen jól ismerek, azt mondta:

»Én ezt tudom, mert te ezt azelőtt az Isten könyvéből olvastad.« Mialatt a földműveléssel foglalkoztam, egy ember jött hozzám és engedelmet kért, hogy leveleinket Wilhelmstalból elhozassa. Csodálva kérdeztem: »Te? Hisz te nagyon félsz.« »Most már nem,« volt a válasz, »Isten az égben van és énbennem, azért nem félek és megyek Wilhelmstalra.« Ha ti képzelnétek, hogy mily sötétségben

van e nép, akkor ti velünk együtt örülnétek ily gyermekies feleleteken és gondolatokon.

Úgy három hónapja, hogy ifju bennszülötteket kezdtünk fölvenni és tanítani. Eleinte nagy akadályok hátráltattak, de a jó Isten segített nekünk és megmutatta az utat. Most 14 csinos fiatal emberünk van, korukra nézve 7-20. évig. A tanul-

lásban nagy előrehaladást tesznek, úgy a praktikus testi munkákban is. A tíz parancsolatot könyv nélkül tudják. A tőlünk írt verseket is jól tudják énekelni és írásban, számolásban néhány kis mester van köztük. Ha enni akarnak, fölállnak és az öregebb elmond egy rövid asztali imát. Bátoran mondhatjuk, hogy ők szeretettel csüngenek rajtunk és azt mondják, ne menjünk Uleira.

Egy bennszülött kunyhója a Pare-hegységen.

Ez a 14 ifju 7 néptörzset képvisel, u. m.: Wapare, Waschamba, Useguha, Wakamba, Ndiego, Wambugu és Wannyamvesi.

A kedves testvérek közül ki szeretne nekünk segíteni, hogy ezen népek rendszeren legyenek öltöztetve? Ki kívánja ezt mivelünk?

Ki kívánná a kedves testvérek közül, hogy ezen ifjak ki legyenek tanítva, hogy népeiknek világosság lehessenek.

Nem-de, te is kívánod kedves olvasó, és ha te is, akkor kelj fel és legyél világosság. Ezt teheted, ha ezen munkához segítesz. Ki küld nekünk ingeket és sötét vászont vagy pamut-szöveteket, úgymint takarókat és kötszereket?

Kinek volna egy földgömbje és egy térképe a mi résziünkre, hogy a tanulóknak egy kis fogalmuk legyen az egész teremtésről? Meg akarjuk mutatni, hogy Isten kezében tartja a földet és forgatja stb.

Nagy köszönettel vagyunk minden kicsinységért és kérjük a küldeményt »Friedenstal« címen »A vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala, Hamburg 13« küldeni.

Ehlers J. és neje.

Rosszabb a rossznál.

Akik az ördög szolgálatában vannak, az ő országát építik és igazán, nagy költséggel, nagy erővel, teljes odaadással mindent megtesznek.

Ki mire áldozik, az érdemel valamit. De aki a jövődő gehennát sem érdemli meg, az aki elhagyta a dohányzást, az ivást, nem kártyázik, nem költ mulatságra; örül, hogy mindezekről megszabadult, de azért az Isten országának felépítéseért sem ad semmit. Nem adakozik, nem szeret imádkozni másért, nem megy a lelkek után, sem pénzzel, sem szeretettel, sem könyörülettel, sem irgalmassággal nem indítanak felebarátjuk iránt, — az a legrosszabb fukar és fősvény, ki sem a jövődő életet, sem a jövődő gehennát nem érdemel. A világban vagy az egyházban keresse meg az olvasó?

... Feri ...

A negyedik általános évi közgyűlésünk Magyarországon.

A negyedik évi általános konferenciánk Budapesten tartatott meg 1904. december 1-4-ig. Külföldről Conradi, Erzenberger és Mathe testvérek jöttek el. Az első ülés dec. 2-án d. u. az előjáró által imával és énekléssel nyitott meg. Hét gyülekezet képviselve volt. Roth t. jegyzőnek választott. Azután

a következő bizottságok ki lettek nevezve:

1. Kinevezési bizottság: Erzenberger, Todor és Hammer testvérek.

2. Számadásokat megvizsgáló bizottság: Conradi, Huenergardt és Ósz testvérek.

3. Határozmányi bizottság: Reiffschneider, Roth és Lovas testvérek.

4. Munkások kinevezési bizottság: Conradi, Mathe és Tokos testvérek.

Ezek után a missiói föld előjárója rövid kimutatást adott a munkánk előrehaladásáról. Több mint 50 lélek meg lett kereszttelve, s úgy a tagsági létszám 220-ra emelkedett. Az adakozásokban megáldott bennünket az Úr. Több munkásokat is voltunk képesek kiküldetni.

A második és harmadik ülés alkalmával a következő határozmányok tárgyalattak és a gyülekezettől elfogadottak:

1. Tekintve azon sok áldásokra, amelyben Isten kegyelme által részesültünk, indítva érezünk magunkat Istenünk iránt való hálaadásunknak kifejezést adni, és megígérjük, hogy a jövő évben nagyobb odaadással neki szolgáljunk.

2. Amennyiben magyar hazánkban jó kilátás van a gyógyulási missió folytatására, kérjük az általános egyesületünket, hogy minél hamarabb küldjön egynehány kiképezett betegápolónót.

3. Amennyiben testvéreink és pártfogóink kívánják, hogy »Az Arató« című vallásos folyóiratunk legalább egyszer minden hónapban jelenjék meg, tehát kötelezünk magunkat, hogy minden egyes tag igyekezzen legalább 5 előfizetést szerezni, amely lehetségessé fogja tenni, hogy az általános óhajtatást beteljesíthessük.

4. Azon kívánság beteljesedésére, hogy még több iratok jelenjenek meg honunkban képviselt különböző nyelven, szükségesnek tekintjük, hogy a testvérek szorgalmasan foglalkozzanak azon iratok terjedésével, amelyek már megvannak. Ajánljuk egy missiói gyülekezet megtartását minden 14 nap.

5. Amennyiben nagy szükségünk van missiói munkásokra, felbátorítjuk tehát a fiatal testvéreinket, a friedensau is

kolánkat meglátogatni, és kötelezünk magunkat, ezen iskolát támogatni a »Christi Gleichnisse» (Krisztus példabeszédei) című könyv elterjesztésével, továbbá ajánljuk, hogy e gyülekezet alkalmával adakozzunk az iskola számára. (Az eredmény volt 11 korona készpénz és 57 korona lett ígérve.)

A kinevezési bizottság a következő indítványt hozta a jövő missiói évről nézve:

A missiói terület előljárója: Huenergardt János F.

Választmányi tagok: Huenergardt János F., Fleischer Antal, Ósz Mihály, Reifschneider Károly és Bottyánszky Mátyás testvérek.

Jegyző: Roth Alajos.

Pénztárnok: Severin B.

Missiói és szombatiskolai jegyző: Laubhan K.

A munkásokat kinevező bizottság a következő neveket hozta a gyűlés elejére:

Felavatott prédikátorok: Huenergardt János F., Reifschneider Károly.

Utazó prédikátor: Adomeit Nándor.

Missiói munkások: Todor Peter, Kelemen István, Nagy Anna, Roth Alajos.

Vallásos iratok terjesztője: Gyöngösi Pál.

Más nevek határozás végett átadottak a választmányi tagoknak.

Conradi és Erzenberger testvéreink előadásai és tanításai mindegyikünknek nagy áldásunkra szolgáltak. Mindenki megerősítve munkájára visszatért.

Roth Alajos, jegyző.

Íme, eljő!

»Közel vagyon az Úrnak nagy napja, közel vagyon és igen siet.« »Kürtöljétek Sionban és kiáltatok az én szent hegyemen: rémüljenek meg e földnek minden lakói, mert eljött az Úrnak napja, mert közel vagyon.« »Békességesegek legyetek azért atyámfiai az Úrnak eljöveteleig: Íme a szántóvető ember várja a földnek drága gyümölcsét, békességesen várván azt, míg reggeli és estvéli eső leszen reá. Békességesegek legyetek ti is és erősítsétek meg a ti szíveiteket, mert az Úrnak eljövetele elközelget.« »Mert még egy kevés, csak egy kevés idő vagyon, és aki eljövendő, eljő és nem késik.« »Íme eljövök hamar, tartsd meg azt ami nálad vagyon, hogy senki el ne vegye a te koronádat.« »Es íme hamar eljövök; és az én jutaimam énvelem vagyon, hogy megfizessek mindennek, amint az ő cselekedete leszen.« »Jövel azért Uram Jézus!«

Negyedévi kimutatás a magyar missiói területről

1904. október 1-től december 31-ig.

Helységek	Tagok száma	Felvét.		Dézsmá		Elsőnap adom.		Imanapi adom.		Szombati iskola			Vall. irat. egyl.		
		Kereszt.	Szav.	K	f.	K	f.	K	f.	Tagok száma	K	f.	Kimut.	K	f.
Arad	36		1							35			4		
Békés-Csaba	13			75	91			4	19	17	12	59	22		
Brassó	7			22	40	5	60	19	—	7	13	16	3		
Budapest	28	3		246	92			23	50	20	18	—		20 03	
Fogaras-Didr.	26									25					
Kolozsvár	36	2		125	—	6	—	18	—	22	18	—	1	16 —	
Nagyselyk	7			63	60	2	26	6	30	9	5	70	6	— 53	
Nagyszeben	9		1	200	—	3	60	15	—	10	15	—			
Nagyvárad	7			3	50			2	50	7	3	50			
Pozsony	5			63	40	2	—			5	17	50			
Segesvár	12			44	90	1	—	1	96	12	8	80	1	11 87	
Temesvár	6			13	—			3	—	6	2	90			
Vista	28			80	—			6	—	27	7	—			
Összesen	220	5	2	938	63	20	46	99	45	202	122	15	37	48 43	

A családi körben.

A boldog ház.

Oh boldog ház, ahol befogadának,
Jézus Krisztus, oh te legjobb barát!
Hol minden vendégi közt a családnak
Te legkedvesebb vagy s várva várt.
Hol mindenki szíve feléd dobog csak,
Hol mindenki rád fordítja szemét,
Hol te parancsod kérdi minden ajak
Várva áldott kezeknek intését.

Oh boldog ház, ahol te adsz örömet
S örömben rólad nem felejtkeznek.
Oh boldog ház, hol te gyógyítsz sebeket,
Orvos és vigasz vagy mindeneknek,
Hol mindenki veled végzi munkáját,
Míg végre mindnyájan kivonúlnak,
Oda, honnan te lejöttél mihozzánk,
S Atyánk dicső nagy lakába jutnak.

(Németből.)

Spitta K.

Családi istentisztelet.

»Jó dolog az Urat tisztelni . . . hirdetni minden reggel, óh felséges Isten, a te kegyelmességedet, és a te igazmondásodat minden éjjel.« (Zsolt. 92, 2. 3.)

Minden keresztyén családban egy fődolgot képezzen a családi istentisztelet. Nemcsak a szentírás, hanem a saját természetünk törvénye is eléggé mutatja ennek szükségességét és illendőségét a legérthetőbb módon.

Az izráelitáknak kötelességük volt, atyáik Istenéről megemlékezni és gyermekeiknek elmondani, mily nagy csodát mivelt Jehova az ő népe között; ezeket megértették velük. »És az igék, melyeket a mai napon parancsolok neked, legyenek a te szívedben. És gyakoroljad azokat a te gyermekeid előtt, és szólj ezekről mikor a te házában ülsz, vagy mikor úton jársz és mikor ágyadba lefekszel és mikor felkelsz.« (5. Móz. 6, 6. 7.) Ábrahámról ezt mondja az Úr: »Mert tudom, hogy ő megparancsolta az ő fiainak és az ő háznépének útána, hogy megőrizzék az Úrnak útját és cselekedjenek igazságot és ítéletet.« (1. Móz. 18, 19.) Jósuá így mondta: »Én pedig

és az én házam tiszteljük az Urat.« szülők kötelessége az övéik testi javáért gondot viselni, hogy legyen táplálékuk és ruházatuk, hogy hasznos és szorgalmas emberekké váljanak a világra, de nem szabad elfelednők az Úrnak szavát: »Keressétek először az Isten országát és annak igazságát, s mindaz megadatnak nektek.« Az erkölcsi és szellemi jólét, a gyermekeknek keresztényes nevelése, a lelki élet ápolása családi tűzhelynél fődolgoz legyen maradjon.

Azokat a keresztyén szülőket, kik családi istentiszteletet nem folytatják, megcsúgyenyítik a pogányok. Tudvalegy, hogy nemcsak a régi görögök és rómaiaknak, hanem majd minden pogánynépnek megvoltak az ő házi isteneik és oltárai, mert a házi bálványozás nagy becsben volt előttük. Nem kell-e szégyenkezni beismernünk, hogy sok keresztyén családban van, hol soha nem lesz házi ájtatosság tartva? Pedig ez szent kötelesség.

Kötelesek a szülők, gyermekeiket szentírásból oktatni. A szülők az Isten től rendelt házipapok. Isten gyermekeikre bízott rájuk, hogy azokat neveljék az Isten félelmére és rendre. Szomorú tény, hogy sok szülő nem imádkozik gyermekeivel, soha nem beszélget velük valóságos dolgokról, arról az *eggyről*, mire a legnagyobb szükség van. Sajnos, hogy sok keresztyén családban a gyermekek inkább a világnak neveltetnek, mint az Úrnak, a gyülekezetnek, az Isten szolgálatának.

Valamennyi család egy-egy gyülekezetben legyen — kicsiben. Ha ez lenne, sokkal jobban virágzanék a gyülekezeti élet. Hogy több lelki életet nyerjünk a gyülekezetben, akkor előbb nagyobb lelki élet kell családjainkban. Az apának és anyának ez legyen a jelszava: »Én pedig és az én házam tiszteljük az Urat.« Mily nagy áldásra volna ez a serdülő ifjuságnak! A családi istentisztelet által a fiatalok egészen más légkörbe jutnak; ekkor oltatik beléjük az Isten tekintélyes igéje és akarata. Óvóeszköz ez a háza ellen. Nagyon sokan bizonyíthatják a családi istentisztelet áldásos voltát.

Legyünk tehát hűséges papjai Istennek otthon is. Neveljük gyermekeinket

az Úr dicsőségére; környezzük őket szent befolyással; építsünk védfalakat a bűn ellen, hogy egykoron mint hű szolgák és szolgálóleányok állhassunk az Úr elébe a mieinkkel.

Sokszor azzal mentegetik magukat, hogy nem jut idő a családi istentiszteletre. A munkabeosztásnál pedig időt szabnak mindenféle munkára. Időt találnak étkezésre, időt találnak a test ápolására, az üzleti teendők elvégzésére, a gazdasági munkára, a barmok gondozására, sőt sokszor szükségtelen dolgokkal is töltik el az időt; tehát miért nem lehet legalább egy félórát találni a reggeli órában imára, mielőtt a munkához fognak, és egy félórát este, mielőtt a nap fáradalmi után az éjjeli nyugalomra térnek? Ha boldogokká akarnak lenni, ne hiányozzon soha többé az idő a családi istentiszteletre.

B . . . . . k.

— E jelen második adventi mozgalom nem ember által jött létre, sem emberek vezetése alatt nem fejlődött oly nagyra, azért nem is lehetséges az embereknek azt akadályozni, mert ezen mozgalom Isten tervének egyik része, amelyet már a proféták írásaiban találhatók. A harmadik angyal üzenete által el lesz készítve az út Krisztus Urunk második eljövételére.

— Dr. Simon, a híres angol orvostól, akinek több igen fontos feltalálása közül a chloroformnak (altató szernek) feltalálását köszönhetjük, egyszer azt kérdezték, hogy melyik a legnagyobb feltalálása, melyet valaha tett. Minden habozás nélkül azt felelte: »Mikor azt találtam, hogy Megváltóm van.«

— Mikor Hokmannt, a keleti bölcset, kérdezték, hogy hol tanulta meg a kiváló tiszteletteljes magaviseletét, azt felelte: Éppen az udvariatlan és műveletlen emberek között tanultam. Mert mindig az ellenkezőjét tettem annak, ami nekem nem tetszett.

Az iszákosság.

Dr. Forel Ágoston egyetemi tanár, svájci elmeorvos, a B. N.-ben az iszákosságról és ennek következményeiről értekezik. Ebből a Magyarországon igen sok embert érdeklő cikkből adjuk a következőket:

»A szesz élvezete régi időkre vezethető vissza és régi rossz szokása az embereknek, ez kulturhistóriai tény; de míg régi időkben különös ünnepek alkalmával került a jómódban levőknek az asztalára a jó bor, addig ma a legolcsóbb előállítási móddal készült különböző szesztartalmú italok minden néposztály háztartásában feltalálhatók, egyaránt isszák nők, férfiak, gyermekek és csecsemők, és így az emberiségnek idült, lassan előrehaladó mérgezését és elfajulását hozzák létre.

Általános a néphit, hogy az alkohol nélkülözhetetlen tápszer; de nem úgy van. Minden szesztartalmú ital, még a hígítottak is, úgy mint a sör és gyümölcsbor is, éppen olyan méreg, mint a morfium, opium, hasis és a coca. Határozottan állítom, hogy minden szesztartalmú ital akár mértékletesen használva is, se nem erősít, sem nem táplál és így az egészség előnyére nem írható.

Érdekes kísérletet tettek a berni internátusban. A gyermekek egy részétől megvonták a szeszt, másik részének igen kevés hígított bort adtak rendszeresen s ez utóbbiak a kísérletezés tartama alatt álmosak, kevésbé figyelmesek, kevésbé munkabírók voltak s náluk ideges tüneteket észleltek. A biztosító társaságok adataiból kitűnt, hogy azok, akik az italtól teljesen tartózkodnak, hosszabb életűek.

A mértéktelen szeszélvezettől az agy és az idegrendszer elfajul s az iszákosság, valamint az ebből származó bajok át is örökölhetők. Az elváltozások közül, amiket a szesz mértéktelen élvezete előidéz a szervezet működésében, legkártekönyebb az alkoholnak az agyra gyakorolt hatása. Statisztikai adatokkal igazolhatom, hogy Svájcban a felnőttek

10 százaléka alkoholizmus következtében hal meg, ugyanott az öngyilkosok 30 százaléka alkoholistá; Németországban a börtönbe és fogházba kerülteknek 75 százaléka részeg állapotban követte el a bűntényt.

Szombat estétől hétfőn reggelig háromszor annyi bűncselekményt visznek véghez, mint köznapokon; az epileptikusok, hülyék, siketnémák háromnegyedrészre iszákos szülőktől származik. Tenne összeállította 10 mértékletes és 10 iszákos család leszármazottjait. Előbbieknek 50 egészséges gyermeke közül 11 halt meg hevenybetegségben, utóbbiak 54 gyermeke között csak 9 volt egészséges, a többi törpenövésű, hülye, siketnéma, angolkóros stb.

Az alkohol ellenes egyesületeknek erélyesen kell megkezdeniök a harcot az alkohol ellen s a mozgalomba be kell vonni az egész társadalmat osztálykülönbség nélkül.

Milyen jó tehát az Úrnak figyelmeztetését elfogadni, amely így hangzik: »Ne nézd a bort, mikor vörös, mikor mutatja a pohárban az ő színét és mikor a pohárban pezseg. Végezetre, mint a kigyó, megcsíp és mint a mérges kigyó megmar.« (Péld. 23, 31. 32.)

H. J. F.

Meddig élünk?

Sokat foglalkoztak már orvosok, tudósok, avval a kérdéssel, hogy megalapítsák legalább hozzávetőlegesen azt a kort, ameddig az ember élhet. Ha ez nem sikerült is és aligha is fog sikerülni, tekintve az ugyanazon körülmények között mutatkozó szélsőségeket, mégis érdekes adatokat gyűjtöttek össze, a kérdéssel foglalkozók s egyszersmind azokat az életelveket is, amelyek, ha nem is föltétlenül biztos szereik annak, hogy valaki magas kort érjen el, de mindenestre hozzájárulnak ahhoz, hogy az illető a rendes életnél magasabb életkort érjen el. Így pl. Lord Goydr életelve volt: ne dohányozzál, végezz mozgást mindennap a szabadban s légy mértékletes. Goydr most 95 éves.

Grimptore lord 89 éves és egész életében mértékletes volt ételben és ital-

ban egyaránt. Nelson, a 82 éves korában elhunyt híres tengernagy, sohasem dohányzott, korán kelt, mindenben szigorúan mértéket tartott, és sohasem volt szüksége orvosságra. Huggins azért élt 81 évig, mert kevés húst evett, de ennél több tejet fogyasztott és sohasem dohányzott, korán kelt, mindenben szigorúan mértéket tartott. Mayor, a 81 éves tanár, soha nem szivarozott, teljes életében a szigorú vegetarizmus szabályai szerint él, minden reggel négy órakor kel fel s teljes viruló egészségnek örvend. Mindezekből az elvekből azt látjuk, hogy a dohányzást mellőzni kellene, mert azt mindnyájan egészségtelennek tartják.

M . . . g-ból.

Az iskolás gyermekek cigarettázása

Egy angol lap nagyobb tanulmányban mutat reá azokra a veszedelmekre, melyeket a serdülő ifjuság körében mindjobban elharapodzó cigarettázás rejt magában. A dohányzás különböző nemek között ugyanis a cigarettázás a legveszedelmesebb az ifjuságra. Különösen az idegrendszerre hat kártékonyan. A kéznek könnyü reszketése, a rossz látás, a szabálytalan szív működés, az emésztés zavarai, a nyalkás nyeliv, az ingerlékeny gége: mind megannyi jelei a dohányzásnak. Régente az utcai gyermek, ha néhány garashoz jutott, cukrot vagy gyümölcsöt vett magának és így némely táplálékhoz jutott. Ma fejletlensége és ráncos vonásai a degeneráltságot bizonyítják. Egy vidéki város gyermekkorházának orvosa, a városi gyermek örege és fáradt arcata cigarettázásnak tulajdonítja. Az orvosok mindig elítélőleg nyilatkoztak a gyermekek dohányzásáról és a belőle származó bajokat a cigarettázás tetemesen neveli. Az a vizsgálat, melyet a Yale-egyetem egyik osztályában végeztek, nagyon érdekes eredményt mutatott. Nyolc éven át összehasonlították a dohányzókat a nemdohányzókkal. A dohányzókkal szemben száz nem dohányzó közül 24-nek a súlya emelkedett, 37 magasabbra nőtt, 42-nek dereka volt szélesebb és ugyanannyinak tüdője volt fejletebb. Ilyen feltűnő volt

a dohánynak a szervezetre való romboló hatása.

Éjszakamerika 33 államának törvényhozása megtiltja a dohánynak 15 vagy 18 éven aluli ifjak számára való eladását és a norvég startthing drasztikus rendszabályokkal akadályozza meg a dohánynak gyermekek kezébe való juttatását és a rendőrséget azzal a joggal ruházta fel, hogy a fiúktól bárhol elvehesse a dohányt vagy pipát.

M—sz.—ból.

— Azt szokták mondani, hogy aki az ördögnek a kis ujját átnyújtja, annak egész kezét is megfogja. Ez csakugyan sokszor igaznak bizonyul azoknál, akik azt állítják, hogy akármilyen szeszes italt lehet használni — »mértékletesen«. De igen, *igen* sokszor a mértékletes ivásból következik a mértékletlen ivás. Ha tehát valaki nem akarja magát a mértékletlen ivás veszedelmének kitenni, akkor ne igyék mértékletesen sem, — ne használjon egy cseppet sem azon italokból, amelyek már sok szerencsétlenséget és bűnt okoztak e világon.

— Jó hatású gyöngye szemre a Romerhausern szemvíz, mellyel a szemet mossuk vagy borogatást készítenk belőle esténként a beteg szemre. Házilag is készíthető a következő módon: 50 gr. finomra tört ánismagra 1 kilo fiam borszeszt töltünk s egy hétig egy meleg helyen tartjuk. Azután tiszta kendőn átszűrjük és 2 gr. ánisolajt adunk bele. 6–10 kanál vízbe 1–2 kanállal adunk e szeszből használatkor. E kitűnő szemvíz sokkal hatásosabb, mint a nagy reklámmal hirdetett sóborszesz, melynek szintén szép hatása van — de csak a gyártója zsebére!

Halálozások.

„Boldogok lesznek ezután a halottak, kik az Úrban haltak meg.” Jelen. 14, 13.

— 1904. november havában elhunyt az Úrban Zsilak testvérnénk, a békés-csabai tót gyülekezet egyik legidősebb tagja. A boldogult testvérnénk egynehány évvel ezelőtt ismerte meg az Úr törvényét. 1904. május havában vétette

fel magát az Úr gyülekezetébe és azóta mindig igyekezett Jézusnak hű követője lenni. Ő elvégezte az ő földi pályafutását ezen édes reménységgel, hogy része lesz az első feltámadásban. A békés-csabai testvérek és sok ismerősök jelenlétében kegyelmet adott az Úr az ő szent igazságának hirdetésére.

Bottyánszky Mátvás.

— 1904. december 18-án elhunyt az Úrban a mi szeretett testvérünk Neff Ádám, életének 80. évében. Mint 12 éves ifju a boldogult testvérünk Németországból került Kolozsvárra, Magyarországra. Fáradhatlan szorgalmassága és Istennek áldása által sikerült neki nonsokára az idegenben hazát szerezni.

Huszonöt évvel ezelőtt, egy kilenc hónapig tartó betegségben, az Úr őtet az élő hitre vezette, és körülbelül 12–13 évvel ezelőtt ismerte meg a jelenvaló igazságot, amelyet örömmel elfogadott, és minden akadályok elhárítása után hűségesen követte halálának napjáig. Az ő utolsó óhajtása az volt, hogy kedves hű neje, aki több mint 50 évig hűségesen küzdött mellette és kivel minden örömet és bánatot osztozott és a kedves gyermekei és rokonai ismerjék el ezt az igazságot, amelyet ő annyira szeretett, hogy majd az örök életben viszontlátás legyen. Számos egybegyült rokonok és ismerősök, valamint a kedves testvérek előtt felolvasta alúlirott a Jelen. 14, 13. versében írott vigasztalást, amely után egy beszédet tartott. Nem bánkódunk úgy mint azok, kiknek nincsen reménységük.

Huenergardt János.

A következő vallásos iratokat a t. olvasóink figyelmébe ajánljuk:

Hogyan olvasol?	K f. -01
A dohány a tudomány fényében. Egy híres orvosnak nyilatkozata a dohányzás ártalmas hatásáról	-02
A keresztyén boldog reménysége. Krisztus második eljövételéről, minden igazi keresztyén reménységéről szól	-05
A világosság fiai, vagy Krisztus eljövételének közeledése. Megmutatja a szentírás alapján, hogy nem szükséges, tudatlanságban maradni Krisztus Urunk eljövetele felől	-05

K f.

- Közeledünk-e a világ végéhez?** Rövid magyarázata azon profétai jeleknek, amelyek a világ végétől szólnak . . . -05
- Hinni vagy vélekedni.** Magyarázza a különbséget az Isten beszédjén alapított hit között és az emberek' pusztá vélekedésén alapított formáság között . . . -05
- Krisztus vagy a római egyház?** 12 tény a szombat és vasárnap kérdésére vonatkozólag, a biblia és egyház-történelem fényében . . . -05
- Miért nem került ez előbb napvilágra?** Megmagyarázza, miért engedte meg az Isten, hogy csak most hirdetéssék külön módon egy szombatreformálás . . . -05
- Isten csalhatatlan profétái világórája.** Rövid bebizonyítás a bibliának profétai könyveiben található időmeghatározások alapján, hogy most a vég idejében élünk . . . -05
- A teljes hit.** Egy igen fontos és hasznos irat azok részére, kik félreértik a hitnek jelentőségét és többet építenek a világi okoskodásra mint a szentírásra . . . -10
- Az új-testamentomi nyugalomnap.** Rövid magyarázata a következő kérdéseknek: Melyik nap az új-testamentomi nyugalomnap, a szombat vagy a vasárnap? Melyik napot ünnepeltek az apostolok és az első keresztyének? . . -10
- Bibliai útmutató a legfontosabb hittételekhez.** Megadja a bibliai helyeket, amelyek a különféle hittételek alapjának . . . -20
- Krisztus és a szombat** vagy Krisztus a szombatban és a szombat Krisztusban. Azt mutatja, hogy Krisztus a teremtő és megváltó, hogy a szombat az ő nyugalomnapja, és magyarázza a szombattünnepelést ellentétben a vasárnap-ünnepeléssel . . . -25
- Bibliai felolvasások a jelenvaló igazságról.** 27 igen fontos bibliai felolvasások, u. m.: A jövődöléseknek fontossága. — Isten szeretete. — A bűn hatalma. — Boldog reménység. — Dániel proféta 2., 7., 8. és 9. részeinek magyarázata a világtörténelemmel összekapcsolva. — Az Isten törvénye. — A két törvény. — Az ő és az új szövetség. — A lelki Izrael. — A szombattnap megváltoztatása, visszaállítása. — Halhatatlan-e az ember? — Feláradás a Krisztus által. — A bűnösök vége stb. . . . -70
- A Krisztus dicsőséges eljövetele.** Máté evangélista 24. részének magyarázata. Tartalma: Jézus jövődölései. — Óvás a csalóktól. — Mikor jön a vég? — Krisztus eljövetelének előjelei. — Noé ideje a végső időnek képe. — Vigyázatok! stb. Ezen 80 oldalas könyv tanulmányos képekkel el van látva és mindenkinek ajánlható . . . -75

Jézushoz vezető út. Ezen könyvecske egyszerű és érthető szavakkal elmondja Istennek az ember iránt való szeretetét, amelyet azáltal mutatott, hogy egyletlenegy fiát adta. A tartalmából a következő részeket említjük: A bűnösnek szüksége van Krisztusra. — A bűnbánat. — A vallástétel. — Átadás. — Munka és élet. — Az imádkozhatóság kiváltsága. — Mit tegyünk a kétségekkel? stb. A fordító, aki a »Jézushoz vezető út«-at angolból lefordította, a következőket mondja: »Mondhatom, hogy ennél még egy jobb lelki életet, az életkeresztyénséget kimerítőbben, világosabban tárgyaló munkát még nem olvastam. Ajánlom, mindenkinek ajánlom. Hívó keresztyén társaimnak pedig azt mondom, hogyha másként nem tehetik, adják el kabátjukat és vegyék meg, mert méltó arra . . . » Füzve 12

Köve 12

A fent említett iratkák és könyvek megrendelhetők »Az Arató« szerkesztésében Budapest, Rottenbiller-utca 4. II. emelet, 14. ajtó, vagy egyenesen »Vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatal« által, Hamburg, Grindelberg 15. Deutschland.

Missiói célokra egy csomagban kedvezmény mellett. »A vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala« nagyobb méréseket és kéziratokat terjeszt, több mint húsz nyelven. A fent említett könyvek és füzetek kaphatók a német, román, szerb, cseh és részint tót nyelven is.

Ezen iratok igen jó szolgálatot tesznek mindazoknak, kik a jelenvaló igazságot a biblia fényében akarják tanulmányozni.

„AZ ARATÓ“

negyedévi folyóirat.

Nyomatja és kiadja:

**A vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala
Hamburgban.**

Felelős szerkesztő: *Huenergardt János F.*

Előfizetési ára:

Egy egész évre	K 1.50
Egy fél évre	„ —.75
Egyes példányok	„ —.40
Külföldre, egy egész évre	„ 2.—

Előfizetések

**Huenergardt János F., Budapest, VII. ker.
Rottenbiller-utca 4. b, II. em., 14. ajtó**
címe küldendők.